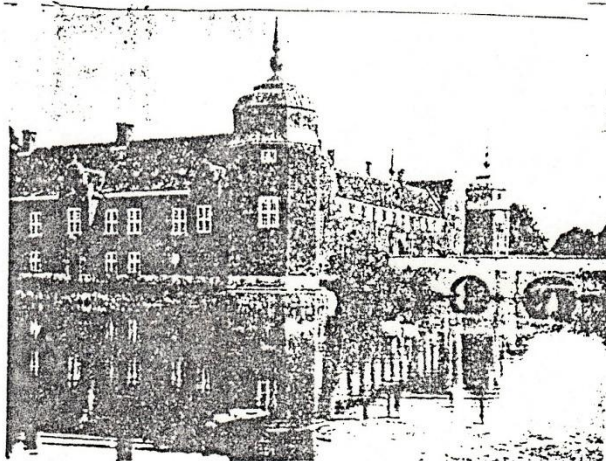

B L A D E A F E N D A G B O G

Baron og amtmand M.H.Løvenskiolds dagbogsoptegnelser

1789

Løvenborg.

Af Poul E. Carlsen.

Forord.

I 1972 udgav Landbohistorisk Selskab ved universitetslektor dr. phil. Fridlev Skrubbelttrang baron Carl Michael Herman. Løvenskiølds Hoveridagbog fra årene 1795-1797, hvor baronen deltog i den af rentekammeret nedsatte hoverikommission.

Heri anfører forfatteren, at der i M.H.Løvenskiølds dagbøger i øvrigt fra årene 1776-1781, 1789, 1790-93 og 1793-jan.1796 er "en enestående kilde til ikke blot Vognserups og senere Løvenborgs landbrugs-historie, men til oplysning om hovedgårdsdrift, fæste- og hoveri-forhold m.v. i en reformperiode". På foranledning af denne iagttagelse har undertegnede læst dagbøgerne flere gange og herefter omskrevet et enkelt års dagbog eller dagjournal fra de håndskrevne gotiske bogstaver til nutidens for at give flere landbohistorisk interesserede, det være sig faghistorikere eller lokalhistorikere, lettere adgang til at fordybe sig i dette kildemateriale.

Hvert års dagbøger er spændende læsning, og til fordel for at anvende netop året 1789 kan næppe anføres andre nøgterne grunde end den, at vi her står med en nu 200-årig autentisk beretning af og om en fremskridtsvenlig herremands daglige virke og konsekvensen heraf for en lang række mennesker - unge som gamle - inden for det vidtstrakte godsområde.

Dagbogskriverens ortografi og tegnsætning er i det store og hele anvendt, dog er nogle flere tegn indført for ikke at skabe meningsforstyrrelser. Ligeledes vil brugen af store og små bogstaver fortrinsvis følge nugældende retstavningsregler.

Da originalmanuskriptet er skrevet med pennefjer og blæk for de mange år siden af en overordentlig virksom person, er enkelte ord ret ulæselige, hvorfor der må bæres over med eventuelle oversætterfejl, ligesom tidens tand har reduceret enkelte ord eller sætninger.

Den strenge vinter

Det er nytår 1789.

En stærk frost med østlig vind har nu varet i 4 uger.

Vejrglasset er gået over alle grader . Folk og fæ fryser, og harerne er begyndt at dø.

Det er allerede gået hårdt ud over ildebrændselet, og hvis det er ens ansvar, så skal der deles 50 læs kvas ud til nødtrængende fattige, og ens ansvar er det, når den gode Gud har sat en til at bestyre baroni og jernværk.

Sådan tænker og skriver

amtmand og baron Carl Michael Herman Løvenskiold

i sin nu 200-årige dagbog.

Vi vil følge i hans fodspor i det Herrens år 1789, men forinden bør personen præsenteres nærmere.

Carl Michael Herman Løvenskiold
† 1807.

Kammerherre, amtmand
Carl Michael Herman Baron Løvenskiold
til baroniet Løvenborg og Holden Jernværk
1751-1807.

Han fødtes den 15. november 1751 på Aggersvold, Kundby sogn, Tuse herred, Holbæk amt. Hans fader, baron Severin Leopoldus Løvenskiold var i 1737 kommet til Danmark fra Norge sammen med sine forældre, der dette år havde købt Aggersvold og næste år Birkholm, det senere Løvenborg. Michael Hermans farfar, Herman Leopoldus, havde ved træksport, skibshandel og et fornuftigt ægteskab tilvejebragt store rigdomme. Leopoldus' indsigt i handel og industri var årsag til, at kongen gav ham sæde i økonomi- og kommercekollegiet, hvilket gav anledning til familiens nedrejse til Danmark.

Da sønnen, Severin, var i sit 25.år, ægtede han Magdalene Charlotte Hedevig Numsen, en datter af feltmarskal Michael Numsen. Året efter, i 1750, døde Leopoldus og som universalarving kom Severin i besiddelse af Aggersvold, Birkholm, to jernværker med tilliggende jordegods og skove samt nogle kirker, hvortil der også hørte jordegods.

Samme år solgtes Aggersvold og i stedet erhvervedes herregården Vognsrup, hvis arealer stødte op til Løvenborg.

Severin Løvenskiold var som godsejer påvirket af disse års diskussioner om landboreformer. Han tilhørte den fløj inden for godsejerstanden, der var venlig stemt over for bondereformer. I Erektionsbrevet for stamhuset fra 1765 indprenter han sine efterfølgere at medvirke til "stamhusets bønders velstand ved al tilbørlig hjælp, opmuntring og forskånsel ... for alt hoveri, som enten ikke vedkom gårdens avling eller skovning, tørveskår, vejreparation og deslige fornøden hoveri". Ligeledes opfordres der til arvefæste for enken eller børn til lav indfæstning og kun landgilde efter jordebogen.

Trods dette positive udsagn om hans forhold til sine undersåtter, synes hans temperament at være svingende og noget uomgængeligt, men hans kloge hustru undskylder ham og tilskriver det hans slette opdragelse.

Sønnen Michael Hermans forhold til faderen anes kun sporadisk, hvorimod moderen, der levede 20 år i enkestand på Løvenborg, bestandig omtales i dagbogen som "min gode mor".

Om denne person skriver Louis Bobè: "Geheimerådinde Løvenskiold er uomstridt en af de betydeligste og mest tiltalende kvindeskikkelser, Danmark på den tid opviser." En samtidig med baronesen siger: "Et af de sjældne mennesker, som Gud skænker jorden." Tidens litterære frembringelser fulgte hun nøje, men også i de nære forhold angående godsdrift havde hun megen indsigt. M.h.t hoveri havde hun den opfattelse, at det ikke ville være hensigtsmæssigt at ophæve dette, men nøje fastlægge regler for dets omfang. Med henvisning til godsets bønder på Tuse Næs, hvor Løvenborg havde noget strøgods, kunne hun fremføre, at de var hoverifrie, men dog fattige.

I dette hjem og med denne baggrund voksede sønnen, hvis fulde navn var Carl Michael Herman Løvenskiold, op. Efter privatundervisning til sit 17.år kom han i 1768 til Sorø Akademi, en af den tids mest ansete skoler, hvorfra han i 1769 dimtteredes til Universitetet. Her tog han en juridisk embedseksamen. De juridiske studier fortsattes i 1772 på universitetet i Gøttingen. Hans interesser gik dog mere mod studier af landmåling, agrarstudier og fabriksvesen.

Som skik var blandt unge adelsmænd, drog han herefter på en længere udlandsrejse, bl. a. til Svejts, hvor han blev begejstret for dette lands landbrugsdrift.

I 1774 vendte han tilbage til Løvenborg, og den 18.maj samme år blev han i Christiansborg Slotskirke viet til sin kusine, Frederikke Juliane Marie Knuth, datter af greve Eggert Christopher Knuth og Marie Numsen. Han fik nu en tid ansættelse i Rentekammeret.

Faderen ville overlade ham Vognserup, men selv ønskede han at drive en nu nedlagt bondegård mellem Løvenborg og landsbyen Regstrup.

Da faderen døde i 1776 overdrog moderen Vognserup til sønnens bestyrelse, mens hun selv fortsatte driften af Løvenborg til 1789, da Michael Herman også overtog dette gods.

Og det er præcis her , vi er i historien.

Baroniet omfattede da de to herregårde Løvenborg og Vognserup med tilhørende 56 fæstegårde i de omliggende sogne og Holden Jernværk i Norge.

Måske er det overtagelsen af det samlede baroni her ved nytår, eller måske er det opgaverne som amtmand over Holbæk amt, der er årsag til, at baronen denne vinter ikke opholder sig i Kongens by, hvad der ellers var tilfældet blandt adelsfolk i de dage.

I sin tid havde Fr. d. Vopfordret bemidlede adelsfolk at opføre palæer omkring hans eget Amalienborg, og Michael Hermans far, Severin Løvenskiold, efterkom henstillingen, fik i 1750 skøde på grunden og begyndte straks herefter opførelsen af et palæ, det senere Chr. d. 9s, men før det var færdigbygget, fandt baronen det for bekosteligt, afhændede det til en anden adelsfamilie og erhvervede i stedet noget mere beskedent ved Frederiksholms Kanal.

Nå, Michael Herman var nu heller ikke særlig begejstret for selskabslivet blandt kongelige og adelige familier, hvor man aften efter aften, snart hos den ene, snart hos den anden, skulle til fest, som i mere end en henseende var en maskerade. I sin dagbog giver han udtryk for længsel efter at komme hjem og tage fat på opgaverne, og med baronessen er det ikke det bedste. I et brev til sin allerede hjemvendte mand beretter hun, hvorledes hun håber på snart at kunne vende hjem til sit kære Vognserup, hvor man føler sig hjemme blandt virkelige venner.

For den aktive baron er der da også opgaver nok at tage fat på.

Det er her i de første måneder af året, skovhugsten skal tilrettelægges og gennemføres. Der skal fældes aske, toppen skal gives til de betrængte, grenene saves til stave, for når foråret kommer, og risgardene^{al} udbedres, er der brug for flere tusinde stave omkring vang og vænge. Stammerne skal slæbes til savskæreriet og senere opmagasineres. På samme vis med de andre træsorter: bøg, eg og el, for der er brug for umådelige mængder af træ til byggematerialer: bjælker, planker, løsholter, spær, lægter og tækkekæppe.

~~Men askestave udgjorde intet hegn for løsgående og forsultne kreaturer, hvis der ikke blev hugget tilstrækkeligt med gærdsel til flettehegn.~~

Den stærke frost, som den mærkedes her i årets første måneder, var en belastning for både herremænd og bonde, men samtidig gav den frosne jord mulighed for en række aktiviteter. På de store egeslæder med to- eller trespænd kunne tømmeret hjemkøres til magasinet, gødning

kunne køres i depot på marken, ^{og} den begyndende fodermangel hos bønderne, dvs. hø og halm, kunne lettere afbødes ved tildeling fra godsets lager, når nu vejene var frosne, fremfor snedækkede eller opblødte.

Efterhånden som foråret nærmer sig, og markarbejdet skal begynde, er det væsentligt, at bøndernes hestebestand er tilstrækkelig, såvel i kvantitet som kvalitet, og sygdomme blandt hestene havde revet mange bort. Hverken herremand eller bonde kunne være tjent med, at markarbejdet blev generet af manglende trækraft. Blev jorden ikke bearbejdet rimeligt, blev høsten endnu ringere end de sædvanlige 3-4 fold.

På sine -næsten -daglige ture rundt i det vidtstrakte godsområde er baronen stærkt optaget af dette problem, og det er ikke få heste, der nødvendigvis må købes i dette forår.

En anden del, ^{vil} som den opmærksomme læser af dagbogen bemærke, er omtalen af og besøgene i landsbyen Sommerup, sydligst i Løvenborgs godsområde, hvor de største skovomraader var beliggende.

Landsbyen bestod af kun to gårde og et par huse. Da den ene fæster engang i 1780erne døde, blev en ny ikke antaget, men Løvenskiold fik tilladelse til selv at drive den under hovedgården. Senere -1794- bliver byens anden gårdfæster sat fra gården, og Løvenskiold søger da kancelliet ^{om} og får tilladelse til at nedlægge begge bondegårde og deraf, samt af noget jordegods i de to nabobyer: Nyrup og Ubberup, at oprette en avlsgård, kaldet Minneslyst efter baronessens kælenavn. Betingelsen var dog, at Løvenskiold oprettede en anden bondegård af hovedgårdsjorden. Dette skete yderst i Tuse sogn af nogle arealer under Vognserup, og dens navn blev naturligt nok til Ny Sommerup.

Mens begge hovedgårde var bortforpagtede for en længere årrække, hvilket begrænsede baronens indflydelse på driften, var der ved oprettelsen af en ny avlsgård rige muligheder for at eksperimentere med avlsarbejde i både mark og stald. Det blev også stedet, hvor de af Løvenborg ejede fæstegårde der på egnen, dvs. landsbyerne Nyrup, Uggerløse, ^{Posthøj} Brændholdt, kunne aflevere lanågilde- og tiendekorn.

Da den nye avlsgård med stuehus var opført blev det familien Løvenskiold et så kært sted, at de i en årrække nogle sommermåneder slog sig ned herovre, idet de fra Vognserup kun medtog det nødvendige køkkengrej og et mindre tjenerskab.

1789

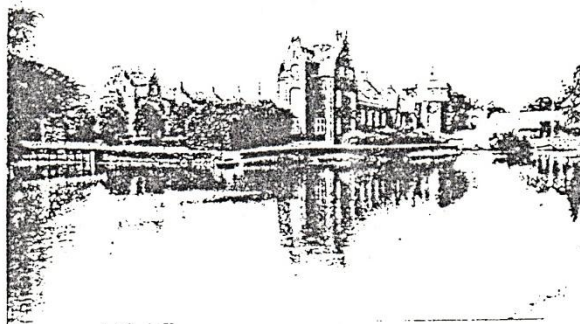
NB. Begyndt denne bog igen den 1. jan. 1789, da den gode Gud haver sadt mig til at bestyre baroniet og jernværket.

Januar 1. og 2.

Meget stærk frost og slædeføre som haver varet i 4 uger, udvist til Løvenborg staver 30 læs, til Vognserup 20 læs aske, og en 50 læs qvas til nødtrængende fattige, og en eeg til fodstykker til haugebroen, som er forfalden, den evig gode Gud lægge sin velsignelse til mine bestyrelser, i nr. 5 udslaget 8 aske til staver, 14 bøge til mig og 6 stk eege til hjul nav og en elm.

3. januar.

Vejret som i gaar stærk frost og østlig vind, i Løvenborg skov hiemkiøres savkiævlerne med eege slæder, og hiemkiørt 1 favn kullebrænde og 4 læs bøge gavntræ, til dato hiemkiørt til mig 24 $\frac{1}{2}$ favn brænde, 12 læs aske gavntræ, 4 læs bøge ditto, tre ditto eege, 40 goede læs og 4 favne kullebrænde, til forpagter Henningsen hans deputat 20 favne brænde, 4 læs eege gavntræ, 8 læs ditto bøg og 4 læs ask, anlagt sag mod selv ejer Jens Nielsen i Kundbye og Peder Stærk for krøhold, og imod Niels Christensen og Niels Eilersen for noget brænd som den sidste haver givet den første af kullebrændet. Denlo. skal Vogns: gods levere fcurage, nogle betaler selv, de fattige betaler jeg for, imod at tage, acorden er 23 mark et læs hœ, 11 mark en tøndehavre, 11 mark et læs halm, givet Jens Andreasen i Maasøe et læs gavntræ for at passe fiskene i gadekiøret, for at give... harene givet ham og andre 8 læs qvas, haves i Kundbye 23 stk agerhøns, i Trønninge 10 stk, harene begynder at døe her ved gaarden- ved Løvenborg 14 agerhøns.

Løvenborg, fra Haven.

Søndag, den 4. januar.

Veyret som de forrige dage, meeget stærk frost og veyrglasset over alle grader, været paa Sonnerup, hvor creaturerne var i herlig stand, foeder i overflødighed, og meeget godt vand, 2 køer haver kiælvet, i dette føre skal de 1000 lispund høe fra Mammeldrup gaarden hendtes, siden kiøres de 100 steen af nr. 10 til giærdet mellem nr.12 og Ny-rup mark, siden kiøres giødning ud til parkmøget i nr.10, behøves 150 læs fæmøg, det øvrige skal til nr.5, siden skal dæmmes ved steenkisten i nr.9 for at sætte Gungemosen under vand, 8 tønder rug skal kiøres fra Sonnerup til geh.rd. Rosenkranses mølle for at sigtes, i aar skal tillægges en qvie eller tyre kalv paa Krumhorn, og en qvie paa Uglen, og en paa Store Rønne.

5. januar.

Veyret noget tykt, men klarende op med nord ost storm og stærk frost, i dag savet ege savkiævler i Løvenborg skov og opkiørt til gaarden, aftalt med Ulkestrups 2 bønder, at de herefter ved nye kontrakt, befries for 90 læs tørvs skiarelse, og dermed erholder kontrakten paa stempel papir, herefter leverer de kuns 430 læs, som hendtes af godssets 60 bønder, 12 læs til skovrideren og 13 læs til skoleholderen i Østrup, deres jorder udskiftes, og erholde de hjælp til steengiærdernes sættelse. Der sættes ingen skovfoged huus ved Østerup skov før 1790. Slettens enke maa udbetale børnemidlerne 8 rdl, og faas af huuset som bliver ødelagt, en qvie kiøbes af hende, og gives Hans Larsen i Holløse, som betaler 2 rdl. for den aarlig i 5 aar, og endnu faar hand en guul koe fra Jørgen Madsens gaard i Nr. Jernløse. Hanerup trænger til udskiftning formedelst jordens deeling i smaa agre, hvorpaa der næppe kand avles 1-2 (fold) rug.

6. januar.

Veyret klar luft og stærk frost med østlig wind, i dag skoves gavntømmer hiem til forpagter Henningsen, det sidste som blev til rest den 4.hujus, anlagt sag mod selvejer Jens Nielsen Kundbye for kroehold, ligesaa mod Peder Stærk i Tudsøe, og imod Niels Christensen Trønninge for elle brende Niels Ejlertsen haver givet ham, laant 2 gamle heste i 14 dage for at kiøre savkiævler hiem fra Løvenborg skov, hvilket arbejde begynder paa torsdag med 4 heste og 6 leyede huusmænd, i morgen reyser jeg med Guds bistand til Kiøbenhavn i mine egne anliggender.

7. januar.

Meeget klart veyer og stærk frost med østlig wind, i dag kiørt savtømmer hiem til Løvenborg af skoven. Reyset til Kiøbenhavn i kane.

8. januar.

Tykt veyer og lidet slemme eller en art tõe i veyret.

faaet sagerne afgjort med grev Schimmelmann om obligationerne i banen, som det første aar bliver staaende uopsagt, og om sagerne for ham selv ikke forandredes da længer, med de forandringer, at Schim. haver rettighed at opsige oblig: $\frac{1}{2}$ aar efter, naar renter og afdrag paa catital ikke ordentlig afbetales i banen, hvortil lades penge til revisor Voss, som bliver hos mig til jernværkets begyndelse. Sluttet handel med Suhr om jern fra værket saaledes 3000 skp. kakelovne for $8\frac{1}{2}$ rdl. skp., 1800-2000 skp. stang jern a $12\frac{1}{2}$ rdl skp., og 80 skp. tøndebaand jern a 16 rdl, dette er foruden acorden med Holmen. Rejst hjem til Vognserup, i dag begyndte frosten noget stærkere, dog faldt en deel snee, med Suhr er acorden, at ingen renter betales for vexlernes indfrielse. Schimmelmann lovet anvisning paa Norge til næste aar., saaledes at naar penge betales her til Finans cassen, faas penge betalt i Norge uden renter. Acorden med Holmen er looskp. kakelovne og 250 skp. andre sorter stang jern.

9. januar.

Stærk frost med østlig vind, besluttet at Lindholm bliver forvalter over hele baroniet med 200 rdl. gage og kost og logi for sig og dreng, to heste, 8 tdr. havre til dem, 10 parter af indfæstningen, skifte salarium og svinde korn, ~~indtægten~~ af kornvarerne der udskibes til Norge om efteraaret, og af de der kommer fra Sonnerup, og af den havre, der købes til mine heste af forpagteren, han erholder de forrige forvalter værelser. Høest erholder 250 rdl, 4 tdr. rug, 6 tdr. byg, 9 tdr. havre, sit hus og to vænger, 6 favne brænde, 30 læs tørv, en hests og 3 kiøers græsning og foder, logi og kost til en dreng, som min moder giver ham for det første og 20 rdl. aarlig til drengen og 4 fag hus tilbygt til ~~indtægten~~ brænde, derfor forestaar han jern magasinet og alt Raabergs arbejde med de norske sager, revision af Lindholms regnskaber, overslagene at bedømme og udførelsen, samt min private correspondance og baroniets sager at føre og mine particulaere regnskaber at føre en dag ugentlig, og opholde sig daglig paa skrivestuen paa Løvenborg.

10. januar.

Meget stærk frost til 27 grader og klart vejr, tillagt udrider Sørensen en hests høg, men ikke havre mere end 12 tdr.

11. januar.

Stærk frost og klart vejr, skovet til Vognserup toppen af bøgene i nr. 5, og tilendebragt foreningen mellem min moder og mig, aftalt med revisor Voss, at mine indtægter til mig og godsernes udgifter bliver: a. beholdningen leverer mig, b. jern Magasins Indtægterne, c, forpagtnings Afgifterne, og hans beholdning efter 21. oktober, alle penge som hand modtager for jern i København, beholder hand til den tid, og ligeledes føres beholdningen til nye aar. Aftalt, at der bliver forfærdiget jernværket 2 skp. mukkerter. I forrige uge hentet fra Hammeldrup Gaarden 275 lp. høe, opsagt Raaberg sin tjenste med $\frac{1}{2}$ aars løn.

12. januar.

I Guds navn sluttet afstaaelses contracten med min moder, som overdrager mig baroniet og jern værket paa de vilkaar som forordningen indeholder. Frost.

13. januar.

Stærkeste frost og klart luft i denne vinter, hiemskovet lo læs gavntre og 16 læs brænde fra nr. 5 og 12 læs ask til staver paa Løvenborg og der bliver 12 læs brænde af dem, og med bønder hiemkiørt nogle kiævler savtømmer.

14. januar.

Meget stærk frost, snee fof og isslag, givet af min udvisning i Hesellet 2 bøge til præsten i Butterup paa $1\frac{1}{2}$ favn brænde, lovet slottens enkes i Østerup at tage en qvie af hende for børne penge hun skylder, og tilladt hende at indrette huggehuset til Inderste Stue, og overlade huset til Ambjørn, givet kullebonde 2 skp. rug og 2 skp. byg, Anders Mortensen 2 læs qvas, Jens Skræder 1 læs, Lars Vægter 1 læs. Mads Kusks moder 1 læs etc. Forvalter Høest erholder begge forvalter værelse paa Løvenborg, hvori jeg lader mig sætte et skrivebord, Lindholm begge værelser paa Vognserup.

Antaget Peder Madsen til skovfoged paa Løvenborg efter instrux for lo rdl. løn, 13 rdl. suulepenge, 4 rdl for grøfter til vænget, 3 tdr. rug, 3 tdr. byg, tørv lo læs, høe 2 læs til enkoe, men ingen gris, han erholder hyreledshuset til beboelse, lovet min moders tiener Otte Peder Madsens hus, antaget til skovfoged i Æbeltved den gamle skovfogeds søn, som tiltræder tienesten til paaske og erholder faderens vilkaar, men beholder de gamle til plads i Hospitalet falder.

Høest beholder Hans Peter ,og derimod får Lindholm Marcus.
Udrideren erholder afskrift af forpagtnings kontrakten, og af
Peder Madsens etc. og erholder selv instrux, et kiøvle
eeg på Rugård foræret Mad. Gram, bestemt ingen penge præmie at
give til skolerne, givet 2 læs brænde til spindeskolen i Kund-
bye, ved Løvenborg er 6 rådyr og 2 bukke, ialt 8 stk, i Ods-
herred er på mit 150 stk. harer.

15. januar.

det haver tøet hele natten, men i dag fryser det lidt igen, men
med tyk luft, bødker Bech har anholdt om Mikels hus, som skal i
markhuset ved Thorlund, der skal kiøres gødning i haugen på
lørdag, nu er der ophugget 300 par krage træer, og her findes
280 par, der skal til magasinet på Løvenborg. Jens Hugger skal
istandsætte rust vognen og de 2 material vogne, siden ophugges
vogn tømmeret af ham. Talt med forvalter Lindholm om Peder Schön-
baks ekstra skats eftergivelse, og Jens Larsens enke om samme
i Kundbye. At hauge broen skal efterses om ikke reparationen
kan udsættes til (slutningen af) 1789. Plankerne skal saves først,
siden andre af egne på Rugård og i Kildeskoven, givet gartner
Scherg til stiver ved plankeværket om haven til 50 stk. 4 læs
af det, der var savet til kragetræer 2 alen langt, til at kløve.

16. januar.

Igen tõe med søndenvind, Thorkild erholder Lindrups hus i Kund-
bye, givet Soe Mads et læs qvas. og Peder Stærk, selv om sagen
mod ham vedbliver.

17. januar.

Noget frost igen, og snee, hjemskovet fra Løvenborg 6 favne
brænde, og 14 læs asketop, hiemkiørt atter 20 læs savetræe fra
Løvenborg med egne heste, og opskuflet Butterup alle., efterseet
protokollerne for Holbæk amt, aftalt med revisor Voss måden af
mine sagers gang, da hand nu rejser, siden hovedsagen er i Guds
navn sluttet, hauge broen ved Løvenborg må i efteråret eller
næste vinters første frost, ombygges, nemlig nye fodstykker og
gelænderet, hvilket bliver gjort uden takker, men med sprodser
i en obtus a 3 tom. qvadrat, som efterligner jern, og gelænderet
bliver 7 tommer højere end nu, på det når det rådner kand om-
tappes, bestemt for et a 2 år endnu at vedblive at give under-

holdning til den galne kones dreng af Maasøe til Peder Christensen i Kundbye, givet en enke i Butterup et læs qvas, Jens Nielsen ligeså til læe for agerhøns, 1 læs qvas til Soe Mads, 1 læs til gamle Jens Jensen, og et til N. Rasmussen i Søsterup, om haves evnen skal Ulkestrup udskiftes, da de haver jorder på 130 steder at pløje, og deres udvortes hegn sættes af sten for dem, ligeledes udfløttes en gaard i Nørup mod enghaven dertil haves.

18. januar.

Søndag - meget stærk tøe med regn i denne nat falde stærk torden lynild og regn ved Syndersted og Ondløse.

19. januar.

Meget stærk tøe, storm og regn, men mod aften klarede luften af igen, i dag forfattes Kundby sogns reserve rulle i spindeskolen, lovet Niels Stenum noget Langhalm til sit hus, porten for forvalter gaarden skal vedgøres især hængslerne, en hønsehus dør gøres af nye, og døren for den trappe til tiener kammeret gøres stabelen ved samt lemmen for kiælderen, revisor Voss rejser i morgen, lader vække paa Syndersøe, hugge iisen fra stieborene, og fra Nyebro⁷ og bestilt Niels Christensen for betaling at hjælpe Lars Vægter at støde iis kamperne støde i tue og beordret Sørensen at vække paa gravene for stieborene og møllen, samt at leie folk til at støde iiskamperne i tue for at bevare møllen for denne stærke tøe.

20. januar.

Frosset hele natten og sneet, men om morgenen tøm og slud, ved Løvenborg kiørt iis i iiskiælderen, ladet:malkekiælderen eftersee, da mad. Gram klager over samme, kiørt gødning i haugen ved Vognserup med en slæde, paa torsdag skal alleerne opkastes her ved gaarden og fredag veien fra Trønninge til Nyebroehuset. Maasøerne skibet til Holbæk, samme dage skal Løvenborgerne skuffe Nyebroee alleen.

21. januar.

Frosset natten og ligeledes hele dagen med vestlig vind og tyk lugt, atter i dag fyldet iiskiælderen, befundet, at der til mad. Grams malkekiælder gulv, behøves 1000 stk. muursten, denne reparation begynder saa snart muligt, forandret Peder Madsens huus, at

Otto Tiener ikke erholder det, men derimod faar med tiden et huus i Kundbye, Poul Rasmussen erholder derimod dette huus, og hans huus i Nr. Jernløse fæstes til en anden, Mikels huus i Kundbye erholder Karen Kokkepiges kiæreste, bødgers Bech udsiges, og Niels Tiener erholder hans huus i Trønninge, kiørt gøtning i haugen, tilstaaet jæger Fischer 2 skil. skyde penge for hver krage og skade, ligesaa Peder Madsen, Fischær befries for tilsynet med skoven paa Løvenborg, derimod paapasser hand Vognserup og Løvenborg jagt, min bedste moder erholdt paa de 40 stk. harer 6 stk, at for meget vand er udladt af Sørensen, der vil erfares, hvad følger det vil have paa fiskene, da iisen ligger paa bunden ved haugebroen.

22. januar.

Tøet den heele natt, og dagen med stærk regn og synden storm, i dag er revisor Voss rejst til Kiøbenhavn, det resterende savtømmer hiemkiørt, ved egne heste og fem bønder-slæder, og tre favne brænde til forvalter Høest, i dag forfattes sognelisterne i Tudsøe sogn og Butterups, kiørt iis igen til iiskjældereren, der skal kastes snee i alleen ved Løvenborg, i morgen sliæpes bøgekiævlerne i Lodskov.

23. januar.

Tøe stærk regn heele natten, men dagen herligt mildt veyr kiørt de resterende læs kragetræer fra skoven, og iis igen til iiskjældereren, af krage træer leveret 8 læs til gartner Scherg til at flække af til stiver til det gamle haugeplankeværk, opkastet alleerne ved Vognserup, opsagt skomager Lindrup sit huus, da det rent forfalder, og bødker Bech opsiges sit huus i Trønninge til Michelsdag, i dag og i morgen bøge kiævlerne i Lodskov til planker, Tudsøerne klager over skole reparationen, thi forrige aar har de betalt 1 rdl. per mand, og i aar kræves 2 mark, betalt en slæde til Thorkild i Tudsøe med 100 par krage træer, som gjør 2 rdl. 11 sk, hvilke ikke afleveres paa Løvenborg, Raaberg søger om tjeneste ved jernværket, haver 50 rdl. ekstra kasse beholdning, formener Høest ikke kand modtage jernmagasinet før martimaaned.

24. januar.

Noget frost om natten og dejligt mildt veyr om dagen, erfaret

at Jens Rasmussen i Kundbye holder slet huus, og vil blive øde til foraaet, opkastet sneen fra Trønninge til Nyebroes huset og derfra til Løvenborg, Lindholm forfattet sognelisterne (til reserve rullen) over Søstrup og Nr. Jernløse sogne, da Mads Kusk skal være blevet syg af smitsom sygdom, maa forbydes at ingen børn indfinde sig i spindeskolerne saa længe hans sygdom varer, erfaret at musene haver giort stor skade i Lodskov paa de unge træer, særdeles bøgene, den 16. blev hændt fra Hammeldrup gaardendend endnu der afvejede høe, saa vi nu haver faaet derfra 660 lisp. . Rugen tegner Gud være lovet overmaade godt, og vandet haver sit gamle afløb.

25. januar.

Stærk tøe og regn med synden vind og storm.

26. januar.

er funden
Regnet heele natten til klokken 4 om morgenen, da det begyndte lidet at fryse, heele dagen klart vejr, men stærk synden storm, med 2 husmænd stødt iisen i tue ved Skambeks mølle, atter skuffet Nyebro huus alleen, faaet brev fra Norge, hvor der ved Gamle Nørrefier Grube en ypperlig malmgang, som ansees saa riig, at gruben kand ansees som nyefunden, Herrens navn være lovet for denne velgerning. Ellers er frosten saa stærk, at ingen sne kand falde, saa til den 12 hujus slet ingen sne er faldet og ingen transporter kand skee, afgiort med Henningsen at hand skal til 11. juni erholde 186 rdl., de øvrige 400 rdl. til 11. december 1789 ligesaa afgiort med Dyrlund, at hand ikke erholder de 450 rdl. jeg skylder ham, før i august eller oktober 1790- Hand erholder efterhaven i Tudsøe i arvefæste til Lundegården for 100 rdl i fæste og 5 rdl. i aarlig afgift, der har før gaaet 3 rdl. 2 mark af denne efterhaue, og Søren Larsens gaardsplads til Kroen for 100 rdl. indfæstning. Smeden skal have til sit huus det vænge bønderne have indhegnet fra gaden, som før haver hørt til mølleren, og da svarer hand 9 rdl. aarlig af aldt, omgiort reglemen- paa Løvenborg og Vogn serup.

27. januar.

Snee om natten, men tøe og slud om dagen, erholdt fra Biergbye-gaard 100 tdr. havre for capittel taxten, tilskrevet Mad. Gram og forpagter Henningsen om de forandringer som falde ved regle-

menternes forandring i henseende til græsningen og foder, besluttet at acordere med Lars i Nyebroe huuset, om at pille mosset af lindene paa alleen, tillagt udrider Sørensen 2 faars græs og foder, græs i Syvendeskov og foder blandt min moders.

28. januar.

Klart vejr og norden vind og frost, faaet reglementet færdigt for Løvenborg og Vognserup, befunden alle elmene paa de levende giærder afgnavet, saa de maa de fora . . . skiæres, hvilket Jørgen Jensen skal forrette for betaling.

29. januar.

Vejret klart med norden vind, forefunden at Friis i regnskabet per 1785 haver taget fourage godtgørelse til indtøgt for mig 97 rdl.2 mark 8 skil., hvilket altsaa skal igen af mig godtgiøres bønderne, tillagt jæger Fischer ordre at eftersee een gang ugentlig paa Løvenborg og Vognserup godser om svinene i byerne er ringede, og tage optagningspenge for de uringede svin, og tillige skyde løse hunde imod 1 mark betaling per stykke, som af forvalter Lindholm betales ham, og indfordres for den skyldige. Tilladt Reisterup, Nøerup og Butterup bønder , saa mange vil, at slaae trundter efter foraarspløjningen i nr.5 mod Løvenborg , tilladt fra i dag til den 19.april, til alle fattige, at sanke brænde i Løvenborg skov, hver løverdag, tilladr muurermester Bendix at slaae trundter op til 6 læs i Kildeskoven, ligeledes tilladt ~~en~~ gaardmand Jens Christensen i Reisterup at opslaae 6 læs trundter. Bestemt at Langerød og Tingtved bønder erholder hver 2 læs giærdsel i dette foraar., som de afhendte i den nye tange i Østerup og betaler derfor 6 skil. for hugning per læs. Min græsningsrettighed for mig selv efter den nye indretning bliver 10 stk. kiøer og foder til disse blandt forpagterens, og desuden græsning til 6 heste og endvidere børnenes 2 hopper, samt græsslet i 3 uger til 10 heste, til vinterfoeder høe over 14 fag over mine staldstønger, 40 læs halm til hakkelse og 40 læs til strøelse paa 40 lisp. vægt, og til Sonnerup 12 læs halm i gode aar for min gødning fra tørvestalden og hingstestalden.

30. januar.

Meget stærk frost med sydøst vind, men tykt vejr, været paa Løvenborg, ladet hendte ved Kundbyerne 12 læs aske ved Løvenborg

til brænde af de træer som er skovede til giærde pæle, kiørt
iis til iiskiældren med fire slæder fra denlange park, giver
gaardmand Morten fra Tingtved et eegekiævle til en tromle og
Peder Møller ibidem et eegekiævle til et vandtrug, leveret Lind-
holm ~~reglementet~~ for lømminger og deputater, iblandt disse
bliver skovfoged Ole Andersen, som beholder nu sin deputat fra
Løvenborg, paa mandag skal bøgee skiæres til planker i Lodskov
til brynden i Tusøe og Butterup, min moder erholder Heste engen,
paa Løvenborg Hovmark 13 stk. kiørs græs og 4 hestes samt i den
tid forpagteren græsser sine faar ved gaarden 48 faar og 4 vadres
græs, disse erholder hun siden græsset ved Syvendeskov og 6 andre
høveder, 2 stænger stoppede og 6 læs høe og 46 læs skiære halm,
foruden strøelse og lo kiørs foeder, forefunden i Krogdammen
nogle døde fisk ved aabning , men kuns faa og ingen andre steder.

31. januar.

Blev meget heftig syg af roesen feber, stærk storm og iisslag,
hiemskovet fra Løvenborg skov 20 favne brænde og 1 huggeblok.

1. februar.

Stærk frost og iisslag, i dag er jeg Gud være lovet bleven frisk igen Herrens navn være lovet, erfaret at Jens Rasmussen i Kundbye ikke kand blive ved gaarden, men Rasmus Christensen i Tudsøe, og Jens Pedersen i Kundbye kommer sig.

2. februar.

Stærk frost og snee indtet forrettet ved bønder her eller ved Løvenborg, hvor iiskielderer er fyldt og all skovning tilendebragt paa 13 favne nær som Østrupperne endnu rester, de ll til mad. Gram, acorderet med favnehuggerne i Østerup ved skovrider Steenum atnde af de udviste træer som de fælde for bønderne skal udtage staverne til huusmændene til Gungemose giardene af 8 sk. per 100, at Steenum skal lade tinglyse, at der lægges selv skud i Østerup skov, og gavntræet her fra, en huggeblok og en til Sørensen af de til mig fældede træer. Saegeladet nedkiørt til Lodskov.

3. februar.

Min gode Karl 6te geburtsdag Gud velsigne og bevare ham i J.N. Veyret mild tõe med stærk regn. Aftalt med Sørensen at han behol-
der ^{til} fisker redskab ~~Svinhønuus loftet~~ paa Løvenborg, at der skal gøres en jern rist for Syvendeskovs søen, paa torsdag den 5te hendtes favnebrænde fra Løvenborg skov.

4. februar.

Mild ieye tõe, opsat saugeladet i Lodskov og leveret min kiære moder 3 harer, saa hun paa dette aar haver faaet 9 stk. paa de 40 stk. hun skal have. Acorderet for mosset at afpille af alleen til Nyebroe huuset 6sk. per træ.

5. februar.

Mild tõe, bestemt efter indfalden tõe, at ingen bud leye med post breve her efter, indtet foretaget med bønderne her eller ved Løvenborg.-

6. februar.

Lidt frost, med mildt og behageligt veyr, hiemkiørt fra Løvenborg 10 favne pindebrænde og 8½ favn stoert brænde, der rester endnu 3 favne pindebrænde, og 4 favne stoert brænde som er bestemt

Bech, vindtersæden staar herlig Gud ske lov paa Sonnerup, et
fior med et bukke lam. Befunden Jens Rasmussen nok kand
blive ved gaarden, paa torsdag skal en frue vogn efter Justits
raad Hetting og bringe haugefrøe med.

7.februar.

Indtet fortaget, mild tõe men noget taaget, Raaberg søger om
Kaarsgaards tjeneste ved amtskontoret, givet Rasmus Jensen i et
markhuus ved Tingtved af de krage træer her var i behold ved Vogn-
serup 40 par, givet Peder Larsen i Nr. Jernløse 1 læs brønde
og Niels Pedersen i Allerup et ditto samt Lars Andersen i Boerup
huset som skal tål foraaet erholde 4 stolper til et fag huus

8.februar.

Søndag temmelig snee og frost, erholdt gode efterretninger fra
Norge saa der er svar.

9.februar.

Michel opsagt sit huus i Kundbye, og Mads Larsen erholdt om jor-
den, da bødkeren Hans Rasmussen, der skal have huuset, næppe
bruger jorden. Christen Christensens enke i Nr. Jernløse vil
ægte Niels Jørgensens søn, ibidem forespørger i Cancelliet om
dette kand skee. Niels Rolsted skulle have bødker Bechs huus i
Trønninge, veyret tõe med snee og regn.

10.februar.

Var snee og regn, Vognserup gods været til bogklaring ved tinge,
ellers indtet foretaget uden at kiøre gruus i haugen, og givet
insidder Lars Hansen Tingtved et læs brønde, eftergivet Mogens
Jensen i Maasøe sin heste restance og Christen Jensen i Kundbye
havre restancen fra de aar præsten havde af hans jord i brug
ved forseelse.

11.februar.

Tyk luft men mildt, kiørt gruus i haugen. Adellers kommmmer her
i dag.

12.februar.

Torsdag stærk frost, kiørt gruus i haugen, ellers indtet .

13.februar.

Noget tõe, kiørt gruus i haugen. og hendtet 84 favn brønde fra

Heselet.

14.februar.

Tøe veyr, indtet foretaget uden at kiøre gruus og sendt 56 planker fra Lodskov til Løvenborg, og afhendtet, fra Østerup resten af saugtømmeret 16 læs.

15.februar.

Søndag stærk tøe med sydvest storm og regn, i morgen skal hendtes fra Hesselet og Kilde skoven 5 favne stoert brænde og 14 favne smaat og en huggeblok, hvortil behøves 32 vogne. Sørensen rangerer med huusmændene aldt gavntømmeret til aflevering til Høest. seet 2 glendter i, Løvenborg skov.

16.februar.

Stærk frost med nordvestlig vind, hiemkiørt det i gaar omskrevne brænde, befunden, at en mængde unge fisk er døde i Krog dammen, men ingen andre steder, ved huusmænd optaget de døde fisk og vedgiort poppe piilene og lindene i Alleen til Lodskov, skaarne de knækkede greene af og besmurt med tiære og koemøg, siden skal greenene opbindes.

17.februar.

Stærk frost med nordlig vind, indtet foretaget ved Vognsørup, uden at kiøre gruus i haugen og begyndt Jens Nielsen at ophugge gavn tømmer. Afhendtet fra Frydendal 1000 stk. muursteen.

18.februar.

Faldet temmelig stærk snøe i natt, veyret tykt og stille, indtet foretaget uden at fylde gruus i riidebahnen, i morgen skal her til hendtes fra Frydendal 1000 stk. muursteen og 500 stk. tagsteen ved Kundbyerne og paa løverdag afhendtes resten af favne brændet fra Løvenborg, bestemt at opgrave de gab mellem nr.2 og 4 - 2 og 3 - 3 og 4 som mine heste have gjort og beplante dette, piilene i alleen stævnes, og ligeså de mellem møllesøen og nr. 6 og beplantes grøften mellem nr.6 og engene og møller kalvehaven, og til efteraaret plantes elme langs steengiærdet for nr.1. i steden for de udgaaede piile, da rygterne fordærver disse, ligesaa skal toppen opbindes paa piilene og paa de levende giærde skal de gnavede af harerne asskiæres ved Niels Olesen

og Niels Pedersen i Kundbye, hvilke ogsaa skulde afskiære de gnavede træer i Carls lund og Lodskov - kiøber 10 læs tjerne til haugen, til efteraaret plantes tjerne paa Gislinge giærdet, og i foraaaret reparere steengiærdet mellem nr. 1 og Daniels mark, og forhøyes paa et stød med en 4 a 6 læs steen, begynder at hugge giærdsel i Østerup skov og acorderet brænd...: 4 sk. for 20 stk. stavere - for at spare giærdsel kiøbt af Høest havre 20 tdr. og byg tdr. Forpagter Henningsen leverer høe og halm til de syge heste fra Ods herred for betaling, og for mig 6 læs høe til 40 lisp. til Hans bager i Kundbye, imod at faae 240 lisp til sommer igen af mig fra Lodskov-

19. februar.

Tøe veyr og tyk luft med syden wind, hændtet fra Frydendal ved Kundbyerne 1000 stk muursteen og 500 stk. tagsteen og fløttet 2 favne tørt brænde fra føllestalden til huggehuset for at giøre plads til andet brænde, og 4 bønderkarle savet gavntømmeret i længde for huggeren, som flækker det, givet Jens Rasmussen i Tusø 2 korte eegkievler, som ikke er gode til gavntømmer, men er til ham til bryndeværk. Tilladt Mad. Gram at acorderes med bønder der staar tilbage med Roeskilde reyser, at de kiører for hver reyse een dag giødning for hende til Ebeltoft, gamle Jens Jensen i Østerup ligger syg og i den tid harver sønnen faaet byttet - en 3 aars plag fra stedet til Ondløse for en gammel hest, dette maa giøres om, ligesaa anlægges sag mod sønnen Hugger Jens, for det halve læs brænde hand førte hjem fra Fledskov og gav an, at have ført til Løvenborg, men dette skeete først dagen efter requisitionen var gaaet til ham. Anlægges sag for skovtyverie som er begaaet fra Ryegaard natten mellem 13 og 14. hujus i Østerup skov etc., nemlig fra Peder Hansens. Lindholm fløtter her over den 26. hujus.-

20. februar.

Meget stærk frost med nordlig wind, hiemkiørt med Maasøerne 3 favne stoert brænde og ved Trønningerne 1 favn, aftalt med Sørensen, at elmekievlerne somligge i baggaarden ved Løvenborg ophuges til vogn tømmer ligesaa 2 eegkievler.

21. februar.

Meget herligt veyr men stærk frost og sydøst wind, hiemkiørt det sidste brænde fra Løvenborg skov.-

nemlig 4 favne og 4 læs knudred kievler, bestemt at Lindholm afleverer tømmer og materialer, og Sørensen gavntømmeret paa mandag til Høest, tirsdag fløtter Lindholm papirerne her over og torsdag erholder han Høests papirer, aftalt at i næste uge begynder med bønderkarle at flække aske staver, at bøge giærdselet bruges til Galtholmem og toppenaf asken som skal fældes til staver i Hesselet, til giærdene langs med skoven for elle randen, alle knikkerne for nr.3 skal hugges, acord roedvis, og de strøde plantet paa nr.4 etc. skal hugges og knikket bag Kilde-skoven, samt det mellem engene og nr. 1 og 2, og piilene der, som plandtes ved den *lange* park, og i piillehaugen i Ebeltved, bliver sætte piil tilovers gives til adskillllige bønder, Rasmus Ovesen, Tingtvederne etc.: 70 Carper funden døde i Syndersøe.

22.februar.

Søndag stærk frost med sydøst wind, men natten mellem søndag og mandag, faldt det ind i stærk tøe og regn, det var Peders Stoel altsaa efter gammelt sagn tegn til bestandig tøe.

23.februar.

Mildt veyr med synden wind og tøe. Modtaget efter registraturerne herr Høstes og Lindholms skriverstue documenter og leveret samme til Lindholm, aftalt med Peder Madsen at om tøe vedbliver, skal hand afskiere i Butterup Alleen de stumper paa hassel gierdet, hvorpaa toppen er stiaalet, lidt nattefrost, en karl fra Løvenborg gods ansøger om befrielse for 4 aars tjeneste som soldat imod at være kulle bonde og give 30 rdl i kongens kasse. Cancelliet bevilget Jens Jørgens søn i Nr. Jernløse maae ægte Christen Christensens enke I Nr. Jernløse imod at hverve en karl i sit sted, i aften opkom et nordlys fra nordøst meget smalt og blankt, som steeg op paa himmelen og forenede sig med et ligedant som strax efter opstaae i sydvest, saa de gjorde en bue paa en 3 alens bredde over heele himmelen, dette varede en times tid.

24.februar.

Regn heele natten, men om dagen klart veyr, og synden wind. I dag fløttes Lindholms kister og tøy herover, og vognene faaet tørt vogn tømmer med tilbage.

25.februar.

Vedgiort dæmningen i nr. 5 og grøfterne i Lodskov for den i efteraaret saaede plantation, veyret stormisk, lidt nattefrost men tõe om dagen.

26.februar.

fløttede Lindholm her over efter at have afleveret materialierne til Høst, veyret natte frost og snee men tõe om dagen.

27.februar.

Tõe og mildt veyr, Lindholm modtaget kornmagaginet paa Vognserup, bestemt at paa mandag skal gierdsel hugsten begyndes overaltd, acorden for at reenhugge tangerne er 2 mark per læs fordi det er saa slet. I morgen leverer vogn tømmeret fra Sørensen til Høst og det her kiøres herfra, ligesaa opmaales for saugskiererne og gives Poul Rasmussen 3 planker til et bord.

28.februar.

Meget stærk storm heele natten og frost om dagen, faldensnee, faaet afleverings forretningen til endebragt ^{med mod. ogrom} ved hendes svoger, som gjorde projekt om at nedlægge 2 gaarde i Reisterup, faae jord fra den bye til hovmark og derimod at bygge bøndergaarde i Ebeltvæd, men det er bedre at bygge en avlsgaard der, aftalt med dem, at jeg hver aar indkaster de 4 sædemarker i Ebeltvæd fra græsmarkerne til turen er gaaet rundt, da hun siden modtager dette hegn til vedligeholdelse, da hun siden giver den nye skovfoged for vedligeholdelse aarlig 2 tdr. rug, 2 tdr. byg og en koes græsning, disputten om oplags halmen er afgiort saaledes, at hun modtager denne, lovet hende 200 rdl. dillatin til 11.december 1789 og 200 rdl. til 11.juni 1790, hvilke 400 rdl ere at betale det sidste forpagtningsaar, bønderne skal kiøre den gamle halm fra stakke pladsen i møddingen, repare renden giennem hendes vogn port, nye port derfor, en stoer ny dør for faarehuset isteden for port og loft og trappe over hendes kiøken.

1. marts.

Stærk frost med sydvest Wind, afgiort at Mads Larsen erholder jorde fra major huuset som bødker Beth erholder, og tillige med nogen godtgjørelse beholder Mads, Michels gødning, talt med Lindholm om uddelelsen af kløverfrøet til bønderne i Langerød, Maasøe med videre, tilstaaet Henningsen bønder til hjælp til at indfløtte høe stakkene.

2. marts.

begyndt paa Jern magatzins overleveringen til Høest, men standset ved Raabergs sygdom, opkiørt eege, aske og elme plankerne i Tømmergaarden, og fuldført vogntømmerets overlevering, Fischer og Sørensen er paa godset ved at eftersee og optage de uringede sviin, veyret stærk frost med østlig wind.

3. marts.

X Frost og megen snee, giort foranstaltninger til den smitsomes syges udbredelse, Gud give velsignelse dertil, givet Lindholm 9 tdr. havre til en hest, paa mandag begynder synet paa godset og i morgen kiøres gavntømmeret til Løvenborg og kragetræerne i Tømmergaarden. Lars vægters kone betaler 1 mark i straf for at gaa tværs over markerne, anlægges sag mod Holløserne fordi de ikke vilde betale for uringede sviin.

4. marts.

Stærk frost med snee, føert gavntømmeret til Løvenborg, og faaet derfra 20 tdr. byg fra Mad. Gram a' 16 mark, i disse dage fældet de krogede aske i Hesselet til staver og bortkiøre de af det til Ebeltveds gieldene ved smaabyerne.

5. marts.

Stærk frost og megen snee, bestildt i dette ustadige veyer at sneeplovene skal gaae daglig i alleerne, tilskrevet doktor Høeg om det betimelige mehyres til den smitsomme sygdommes udbedelses hemme, her paa baroniet, uddelt optagningspenge for sviin til Nr. Jernløse og Butterup sogne 4rd12m2sk., og ladet Holløserne stavne til retten at liide, for opsætssighed i sviins ringning.

6.marts.

Meget stærk frost og snee saa Løvenborg og Trønninge alle maatte opkastes, i dag bleven færdige med Jern Magatzin-afleveringerne, saa snart der bliver affældet aske i Hesselet til staver, hugges gierdselet paa grøfterne mellem Stude vænget nr.1 og engene.

8. marts.

Søndag meget stærk frost, men klart soelskiens veyer.

9. marts.

Indfløtter bønderne Henningsens ene stak høe, opkiøres gierdsel til Ebeltved fra Hesselet, meget stærk frost med snee.

10.marts.

Bønderne i dag atter indfløttet høe for Henningsen og herr. Bager deraf faaet 6 læs hand skal have af mig, som jeg endten betaler med 9 mark læsset til sommer eller leverer høe igeen, tilladt Henningsen at sælge foeder til nogle huusmænd paa godset, og til Jens Rasmussen i Kundbye et læs høe, de bønder der trænge til foeder, erholde af denliden stak i Kalve haven, men fleere paa een gang, kiøbt 200 læs langhalm af Henningsen til Løvenborg, tilstaaet ham at græsse sine heste paa birket i engene. Kiøres gierdsel fra Hesselet til Reysterup gierdene. Stærk frost, klar luft, syd øst wind. Erik Rasmussen i Søsterup trænger til foeder.

11.marts.

Meget stærk frost med sneefog og nordost wind, udkiørt stave-træer og gierdsel af nr.1 og Sudevænget paa det levende gierde mod engene, ligesaa af Heselet og lagt i den gamle malkeplads.

12.marts.

Ligesaa udkiørt gierdsel og staver af Hesselet, og ragter og bielker og spærre træer, som er lagt i Tømmergaarden, ligesaa hugget med 8 mænd daglig : gierdselet nemlig til staver i Hesselet, paa mandag skal hiultømmeret rangeres af Jens Nielsen og 8 huusmænd med een vogn til at fløtte sammen, det huus paa Kundbye mark skal bygges med Elle bielker og spærrer, givet Albekt Larsen, Niels Jensen, Christen Christensen og Thorkild

og 2 andre hver et læs brænde. Meeget stærk frost med klar luft.

13. marts.

Snee veyer og lied frost, dog om eftermiddagen klarere luft og og frost, givet Mogens Jensen en bryndstøtte, kiørt fra Hesselet som de forrige dage til Løvenborg ragter etc. og 24 læs aske til staver til Vognserup., af ellebielker haves 50 stk.

14. marts.

Sneefog heele natten og dagen, sa alleerne ved Løvenborg ere tilføyede, afhugget det fornødne i Hesselet og flækket aske staver paa Vognserup, lovet Christen Jensens enke i Holløse en kakelovn, fordi hun afstoed gaarden i saa ypperlig stand til sønnen, som skal give hende 16 læs tørv, 1 tønne rug, $\frac{1}{2}$ tønne malt, 2 tdr. byg og noget suul. Lovet Jens Hansen i Boerup en hest, Søsterupperne trænge til foeder, men Holløserne lidet eller indtet.

15. marts.

Søndag noget slemme i veyeret og snee.

16. marts.

Meeget stærkt sneefog og ondt veyer, vedset og flækket staver paa Løvenborg, og udkiørt gierdsel af Hesselet, samt rangeret gavntømmeret paa Løvenborg, og fløttet samme.

17. marts.

Forrettet samme arbejde paa begge steder, og havt Lindholm i Kalundborg for at kiøbe heste, men de vare befængede og snibe. Anders Meyer skal have en vogn hest. Æns Hansen en maadelig hest, gaarden i Holløse 1 vogn hest, Jens Pedersen i Kundbye 1 vogn hest og een mindre, Jens Christensen 1 maadelig, Rasmus Christensen 2- nu skrækkelig frost med nordost wind, og Søren Larsen 1 hest.

18. marts.

Frost med klar goed luft., indtet foretaget uden rangere tømmer paa Løvenborg.

19. marts.

opkastet snee ved Løvenborg og Vognserup, luften klar men stærk frost købt en rødblisset hoppe 6 aar og en brun vallak 9 aar til Jens Pedersen i Kundbye for 54 rdl, Jens Christensen i Tudsøe en sortebrun hest 7 aar 22 rdr. og Anders Mejer i Tingtved en sort hoppe 8 aar for 34 rdl, og en brun hest 8 aar til Jens Hansen i Boerup for 24 rdl, foretrangen ere almindelig meeget haard, skønt ikke her paa godset, Mads trænger i Hanerup, Liden Poul i Nr.Jernløse, Erik i Højløse, Peder Jensen i dem., Erik i Søsterup og Jens Rasmussen i Kundbye, maaske ogsaa Jens Pedersen.

20. marts.

reen klar luft med frost, forefunden synder blæst, været paa Sonnerup, hvor aldt blev funden i herlig stand Gud være lovet paa lammene nær, somdøe af den stærke kulde, hvoraf kunns haves 9 stk, da der haver været 20 stk., 2 køer haver kielvet i efteraaret og 3 i foraaet, hvoraf een kalv findes, givet Lars Gabriel 2 bøge paa Sonnerup mark, og Maasøerne en ask i mosen i Fledskov. Christopher trænger til foeder. Købes 5 tdr. havre a' 11 mark og 50 tdr.byg a' 16 mark til sædekorn.

21.marts.

X Sne og stærk frost indtet foretaget uden at give bønderkarlene paa begge godser hver 2 Slaveler, og brende til begge Ole Frandsener, til Peder Stærk og Peder Nielsen, fæstet Rasmus Olsens gaard til en friekarl til 70 rdl. Rasmus erhoder markhuuset ved Kratmatmarken paa Kundbye mark og beholder koen og faarene. I margen er anført Dette er omgiort og Rasmus faar en hest.

22.marts.

Søndag Meeget stærk frost og snee.

23.marts.

Indtet uden at hendte en seng fra Løvenborg formedelst det meeget stærke sneefog og frost, aleene at rangere tømmer af alle slags paa Løvenborg, og udsætte, hvad der skal sælges ved den bestemte tømmer auktion.den 27, givet postbonden 1 læs brende og mad. Kruse 1 ditto.

valgt til skoleholder i Søsterup Rattmann fra Holbec , efter alles overensstemmige vidnesbyrd om duelighed.

24.marts.

meeget stærk snee og nordost storm ~~uden~~ , indtet foretaget uden og save og rangere tømmer i gaarden paa Løvenborg, lovet smeden i Tudsøe 5 fag huus til smeden og 4 $\frac{1}{2}$ alen stolper, hand svarer samme afgift som faderen.

25.marts.

Laant Niels Sørensen i Tudsøe penge til et godt plovbeest, da hand i de sidste 4 aarhaver tabt heste for over 300 rdl., kiøbt en sort hoppe 7 aar gammel som er i foel af Peder Christensen i Hanerup, den er efter den gamle Løvenborg hingst og Overgaard's den deylige sortsnuppede hoppe, men haver et tykt bagben af en harvetand den fik i foeden, den 17.april skal den brune hingst vil Gud til Roeskilde og vinde præmie, og da skal sælges den hvide hest og Bierbye hesten fra Sonnerup, samt den brune 4 aars plag af Freja, hvorimod skal kiøbes en goed arbejds hest igen til Sonnerup, bestemt at Jens Larsen i Holløse skal have den koe Store Maren fra Sonnerup, nemlig for 18 rdl. at betale med 2 rdl. om aaret, og en sort qvie for 7 rdl. 3 mark, da hand i 9 aar betaler 5 mark aarlig. Givet Maasøerne 1 læs ask hver i Fledskov, sendt en rist gjort til Syvendeskovs saen til Sonnerup med disse, givet Ole Jørgen en gammel brun hest paa det hand hand for den og den skimlede faae et godt plovbeest. Tilladt Niels Wæver fra Bogenæs at bytte gaard med Niels Rasmussen i Udbye, naar de betaler forretningen og indestaae for besætningens antagelse.

26.marts.

Meeget herligt klart veyer og soelskin men stærk frost med nordvest wind, været paa Sonnerup, hvor aldt stoed Gud være lovet godt til, med foeder og kjerne, opsadt all møget i nr.10 af park og fæ mæg blandet i 2 hoobe som ere meeget stoere og skal alene dertil endnu en 16 læs fæ mæg, udkiøres i disse dage til den stoere mødding i nr. 5 en 50 læs fæmæg, kiørt alle steen til nr.10 og fra Lars Gabriels skov til gierdet mod Nystrup mark.

27.marts.

Lige saa herligt veyer som i gaar, holdt auction paa caseret

gavntræ paa Løvenborg som gik ~~et~~ godt af, købt en god stoer sort hoppe til Jens Larsen i Holløse for 36 rdl, som er 50 rdl. værd, lovet denne en koe, en kvie og sæde og fødekorn, efterseet foedertrangen paa Vognserup gods som ikke vil trænge til meere end en 12 a' 14 læs høe og 16 læs halm, indtet foretaget med bønderne. Erik i Søsterup faaet 1 læs høe paa Løvenborg og 2 læs halm, Christen Jensen Holløse 1 læs ditto og et læs halm, og Erik i Holløse et læs halm.

28.marts.

Ligeledes det herligste veyer og soelskin, i natt brendte den heele tiid røde og stærke nordlys - indtet foretaget uden at kiøre 8 læs staver fra Løvenborg til Vognserup, givet smeeden i Reistrup en udgaaet ask i Sandbanke marken paa 2 læs, og friebonden i Søsterup en ditto, men toppen skal en huusmand i Allerup have, givet til 2 andre fattige i Allerup 1 læs qvas og Peder Lundemand 1 læs, købt en sort hoppe 9 aar gammel af Henningsen til Rasmus Christensen i Tudsøe, som haver faaet Carls 4 aars hoppe vurderet til 16 rdl.

29.marts.

Ligeledes herlig klar luft, men stærk - søndag, seet en heire, en stær, en glente og en muusvæage.

30.marts.

Det haver sneet i natt, veyeret klart igen, men mindre frost. Vognserup gods hendter i dag den fornøden fourage, nemlig 25 læs høe og 20 læs halm, og i morgen hendter Løvenborg gods fourage, tilladt forpagter Henningsen at sælge 20 læs gammel halm til etats-raad Hansen paa Frydendahl, købt 37 tdr. byg af mad.Gram for 3 rdr. tønden.

31.marts.

Meeget streng kulde og frost med norden wind, Løvenborg gods hendtet 17 læs høe og 7 læs halm, nu vil Henningsen have 14 skilling per lisp af høe til Løvenborgerne og 10 sk. per lisp af Vognserups bønder, men kuns 4 mark per læs af halmen, fundet 3 harer unger i høestakken som leved endnu dagen efter, Rasmus Olsen faaer 2 heste til Sandbye, og Erik Pedersen i Holløse 1 hest, og Niels Jensen Nørup 2, da den sorte hoppe, som var købt til Jens Larsen er overladt til Niels Thomsen i Sandbye, købt en gul hoppe til Carl kostet 22 rdl.

2 8

På vej mod forår og sommer.

Introduktion til andet kvartal af 1789.

Vinteren havde været lang og streng. Ganske vist "faldt det ind med stærk tøe, da det var Peders Stoel, altså efter gammelt sagn tegn paa bestandig tøe", bemærker baronen den 22.februar, men det holdt ikke stik. Vinteren fortsatte ubønhørligt med snefald og stærk frost til langt ind i april måned. Sevlfølgelig var der ind imellem forårsbebudere. Kramsfuglene, den første stork og "wald sneppen" viste sig den 7.april. Alligevel kunne den første plov ikke sættes i jorden før den 14. april, da de på Sonnerup begyndte at pløje til kartofler, men det blev sent, inden vårsæden, først havre, så byg, kunne sås og krøges ned.

På den anden side gav ventetiden mulighed for at fortsætte med den nødvendige gærdselhugning, så alle risgærder hos gård-og husfæstere og spindersken ved spindeskolen i Kundby kunne bringes i orden før gærdelukningen. Baronen måtte næsten daglig uo'vise gærdsel, ligesom der til langt hen på sommeren måtte tildeles ildebrændsel. På samme vis fortsatte tildelingen af heste til bønderne. Kikker vi i baroniets regnskab for 1789, ser vi, at det drejer sig om flere hundrede rigsdaler, som ganske vist skulle afdrages af bonden over en årrække eller eventuelt indgå som en gældsforpligtelse ved fratreden.

Mangelen på likvid kapital er mærkbar, og gjorde fæsteren afhængig af herremanden. Det viste sig ved erhvervelse af heste og kreaturer, men også når foråret kom, og kornet skulle lægges i jorden. Alt for mange havde da forlængst opbrugt deres egen kornbeholdning, så de stod i bekneb for såkorn, ja, for den sags skyld også fødekorn til brug i husholdningen. Lånekornet, som skulle betales tilbage efter høst med en skæppe pr. tønde mere end lånt, blev den 25.april opgjort til 134 tdr.byg og 116 tdr. havre ved Løvenborg og 70 tdr. byg og 79 tdr. havre ved ~~Ungem~~ Serup. Hertil kom senere leverencer og fødekorn.

Når nu vinteren havde været streng at komme igennem, kunne kreaturerne heller ikke komme tidligt på græs, hvilket betød et øget forbrug af hø og halm, og ^{her} måtte herremanden også til langt hen på sommeren træde til. Måske kunne et læs hø eller halm erstattes med lidt ekstra hoveri.

Når det gentagne gange mod en eller anden form for modydelse hedder: "Har fået bønderne til" skylåtes det, at hoveriet

stort set var knyttet til hovedgårdene, der begge var bortforpagtede, mens baronen havde behov for arbejdskraft ved avlingen i skovlykker eller ved høbjergningen i skovene, der ikke var forpagtet ud. Vi må erindre, at den tidlige skove ikke lignede vore dages, ikke så kompakte og ikke så regelmæssige. I stort omfang blev de stævned, dels for at skaffe træ til alverdens ting og dels for at skabe lys til underskoven af hensyn til græsveksten, som gav føde til løsgående heste, køer og får. I øvrigt finder en mere systematisk skovdrift sted netop i disse år. Der plantes pil, hassel og ask med henblik på senere stævning. Til det megen skovarbejde som plantning, gravning af grøfter og opbygning af stenkister m.v. anvender baronen lejet arbejdskraft, hvor en del af lønnen blev modregnet i husleje. Også et stigende antal favne af sten- og jordgårder til erstatning for risgårder opbygges af husmændene eller af et specielt sjak af stensættere i disse år, mens bønderne leverer den nødvendige træk- og arbejdskraft ved stenslæbning fra mark til skel. Går det langsomt med såning af forårssæden, kan baronen glæde sig over, at "rugen og kløveren tegner overmåde godt". Vi ser, at kløveren nu indgår i driften på godset, og at der i den følgende tid også udddeles rødt og hvidt kløver til godsets bønder, dog kun i små mængder, vel nærmest som forsøg i deres vænger.

I nogle dage kan vi følge markarbejdet i Sonnerup. Først fældes jorden, dvs. planeres, hvilket sker med et studeforspand, så spredes kornet på marken, hvorefter det nedkrøges. Bagefter harves marken over med en tretandede harve, for til sidst at blive tromlet til. Som det sidste sås 2 skp. hørfrø, 3 skp. boghvede og et pund roefrø.

Overalt er der grøde. Køerne kælver, den jyske so har fået syv grise og en høne har udruget 13 kyllinger. Men en landmand må tænke på langt sigt, på næste års avlsarbejde. Når en hoppe havde været til hingst, skulle den ~~otte~~ⁿⁱ dage efter "proberes", dvs. efterprøve befrugtningen. Var resultatet positivt "slog den fra sig", som baronen noterer om den gule hoppe. Det er også i disse måneder, der skal ^{tages} stilling til, hvilke reparationsarbejder eller hele fornyelser af længer, der skal igangsættes.

Her opdager vi, at udskiftning og udflytning af gårde fra landsbyen er begyndt. En gård i Langerød skal flyttes, og når bønderne i et par småbyer bliver forbudt at køre gødning ud i denne sommer, er forklaringen, at gødningsmængden indgik i aftalen om udflytning fra landsbyen, således at der også blev gødning til den bonde, der skulle have sin gård på Overdrevet, hvor der ikke tidligere var blevet gødet.

Nu er det sommer, og der kommer gæster på besøg. Blandt disse var baronens gode ven, professor Abildgaard, fra Landbohøjskolen, der kan oplyse, at kun få hingste i kongens stutteri er bedre end baronens. Måske var det netop denne hingst, der blev stamfader til de senere så berømte Knabstrupper-hestede med den gråskimlede eller hvidplettede lød. Fra dagbogens andetsted ved vi, at etatsråd Lunn fra Knabstrupgård sendte sine hopper til Løvenborg.

1.april 1789

Skyerne driver fra sønden, skjøndt det har frost hørdt i natt, begyndelsen af dagen deyligt veyer, siden heftig snee, smeden i Brændholt hentet et læs halm, Peder Pedersen Løserup et læs høe og skovfogeden et læs a 12 lispund, givet Niels Pedersen 10 lispund høe. Kiøbt en guul hoppe til Carl¹⁾ som er aført for ud. Givet Frands Johansen og Jens Ovesen hver et læs qvas.

2.april.

Stærk frost og nordost vind intet foretaget uden nogle bønder haver faaet halm. Faaet en hest stort til Rasmus Olsen i Sandbye 6 aar og en brun blisset hoppe 8 aar til Erik Pedersen i Holløse, Lise foelet med et brunt hingsteføl.

3. april.

Stærk storm og snee fra østen, intet foretaget ved gaardene, men jeg reyst til Callunborg^d, om eftermiddagen stærk tõe.

4.april.

Stærk tõe, opkastet alleerne til Løvenborg - kiøbt en brun hoppe 29 rdl. til Sørensen og een graae hest til Niels Jensen Nørup 25 rdl. og een sort hest til Rasmus Christensen i Tudsøe-25 rdl.

5.april.

Søndag - meget stærk frost med vestlig vind.

6.april.

Synden wind nattefrost men mildt veyer om dagen, flækket staver^r paa Vognserup, og paa Løvenborg, betaler her efter ingen kongeskat for mig efter rentek. resolution af 4.hujus, min modær^r betaler 40 rdl, kiøbt 20 tdr. byg af mad. Gram, besluttet at begge forløbere af det brune spand og den guule hoppe bedækkes i aar, voxhoppen og den sorte paa Sonnerup. Linderlee er kommen i dag, Hans Jensen Holløse faaet et læs høe paa Vognserup, Erik Pedersen 1 læs ditto paa Løvenborg og fornemmer mad. Gram kan overlade 12 læs.

7.april.

Stærk frost men klart veyer heele dagen dog frost med vestlig vind, optalt 7200 stk. staver^r, seet den første stork ved Løven-

borg, købt en lysebrum hoppe løbvarter 3 tommer 11 aar af forrige Geheime R.Numsens spand for 36 rdl., holdt session i Tudsø, seet storken og kramsfuglene samt valdt sneppen.

8.april.

Langerødderne og Tingtvederne hentet hver to læs gierdsel fra de nye tanger; Lindholm og Høest er paa syn i Østerup, synden wind men frost.

9.april.

Herligt klart veyer med nattefrost, formeent dette er langfredags forgiengeren skærtorsdag.

10.april.

Langfredag. Veyeret som i gaar købt en blisset hoppe i foel til Rasmus Olsen i Sandbye 12 aar gammel for 26 rdl.

11.april.

Weyeret ligesom de forrige dage givet hver af Trønningerne 3 læs gierdsel og staver^v Lodskov for at pløye der hvad der er at pløye, det er store hesseler, givet tre fattige ildebrændsel hver 1 læs, smeden i Tudsø 3 læs gierdsel, spinderinden i Kundbye 2 læs gierdsel og et læs brende. Efter meget stærkt varme fik vi i dag meget stærk torden og lyen, som stod i wester, og endtes med en herlig mild men stærk regn.

12.april Første paaske dag. Weyeret noget koldt med nordwind tilstedet madam Gram at indrette med stakit et smør kammer i malke kælderen hvor gulvet nu vedgiøres. Renden skal skal ogsaa omlægges i meyer gaarden paa Vognserup da wandet^hlike kan komme ud af malke kælderen.

13.april.

Weyeret lige som i gaar, er anden paaskedag.

14.april.

Afleveret soldaterne af mine amter i Tudsøe. Weyret overmaade herligt og ^{weyer}begynder at tørres paa de fleste steder noget., idag ^{bønderne}begynder at pløye heromkring, begyndt at hugge gierdsel paa Løvenborg og Vognserup, paa Løvenborg begyndes at lægge kartofler paa Grøftebanken i Fledskov, faaet 14 waldsnepper ialt. Kiøbt af mad. Gram til magatzinerne at compleettere i det bortgivnes stød til fattige 5 tdr. rug, 4 tdr. byg, bortfæstet huset i Sdr. Jernløse til en udtient soldat under Knabstrup gods.

15. april.

Meget deyligt weyer dog noget blæst, hugget gierdsel af de levende gierder paa Løvenborg de som ere plantede paa stengierdene og paa Vognserup ~~de~~ ^{for} nr.1 imod nr.9 og heel omkring nr.1. begyndt at pløye paa Sonnerup til kartofler, givet Trønningerne 2 læs gierdesel for at pløye i Lodskov, og Daniel for en hest til København og spinderinden 2 læs til hendes haug (i Kundbye) foræret Peder Madsen 2 læs piilegierdsel, og Poul Rasmussen ligesaa, af de gamle piile i Studevænget, det fryser i natt.

16.april.

Megen kulde og østlig storm, hugget gierdsel i dag igen paa begge stæder, og hugget de af muusene bedærvede unge træer i Lodskov, der hugges gierdsel, tække- og baandknipper til salg i Østerup og Fledskov, faaet 4 gierdehuggere fra Løvenborg til Vognserup, paa mandag skal piilene stevnes paa piileholmen, faar et lispund gips til vitning, hørt agerhøns i nr.8 og tre paa Vognserup, sadt en stor jern rist for Syvendeskovsøen, sendt Tamerland til Roeskilde for at erholde premien, sendes til Sonnerup 400 søm og $\frac{1}{2}$ tønne sild en tyrekalv foræret Cancellieraad Lassen, nu bliver det sidste savtømmer opmaalt ved Løvenborg og indkiørt, nemlig stolper, planker af eeg, bøg og ask og elm, sprodser til haugbroen, 3 par kornmeyer etc. givet en liden Odsherreds plov til Niels Jensen i Nørup, acorderet 6 sk. pr. stykke af ellebielker at slinge og 3 sk. pr. spærre, smedehuset i Tudsøe skal have fyrre bielker, kiøbt 20 tdr. af Dyrelund til bønderne, em af dagene skal fiskerierne prøberes ved Vognserup.

17.april.

Meget stærk sydøstlig storm men klar luft og ingen synderlig storm i natt og heller ingen frost, jorden tørrer ellers meget. Mørs brune spand er nu godt tilkiørt, og Niels Forrider kommer godt afsted med den rette sadelhoppe, sendt til Løvenborg Mølle, og tillige kiøres savtømmeret op i materialgaarden, herefter maa jeg lade opkiøre sættepiilene og de til flettegiærdene med egne heste. Paa tirsdag skulde saas erter i nr.5 paa Sonnerup ved malkepladsen. Søren Giellertsen og Steenums husmand skal hugge 6 til 7 tusinde baand og tækkekieppe, og naar knækningen er forbi her, saa skal alle huusmændene op at hugge i de nye tanger de resterende 26 læs giærdsel til bønderne, erholdt i dag i Roeskilde den største premie for den unge Tamerland af 200 rdl, og den næste premie erholdt forpagter Taening paa Chasttrineberg.

18.april.

Meeget stærk storm fra synden, men ingen nattefrost, og seer det ud til regn, Gud være lovet, været hos herr. Bager og rundt omkring i Drusebjerg og hvor bønder saaede erter og var Gud ske lov godt drivende, leyet 3 vogne til at kiøre 2 læs giærdsel og et læs brende til spinderinden i Kundbye, hiemkiørt giærdsel med 10 vogne paa Løvenborg, ellers foretaget det samme arbejde som i gaar med giærdselhugningen. Solgt den hvide hest fra Sonnerup for 18 rdl, laaner Sehested den gule hoppe, naar den er bedækket, til næste aar, da han skal have den sortebrune Liise, derimod sælges hans hest for 70 a 80 rdl. med tillæg af disse penge kiøbt med tillæg af 110 rdl en rød-blisset og krydssokket hoppe, venstre for og højre bagben hvidt, og en hvid plet i venstre spatkammer 11 kvarter høy 5 aar gammel, af mit eget stutteri, solgt den 24. april 1786 under nr.23 i stutteri bogen, mærket m.m., vi haver i middag faaet den herligst mildeste regn, der kunne ynskes, om aftener herligt mildt weyer, tilsaaet erter i nr. 5 paa Sonnerup 1 tønne, og lagt 4 tdr.6 skp. kartofler i Grøftebanken.

19.april.

Meeget herligt klart weyer med westlig temmelig stærk wind, giort afregning med madame Gram for de resterende 400 rdl, bestemt at plante piil paa kryds paa grøften mellem nr. 4 og 5 paa Løvenborg.

og paa Ellinge enghavegrøft, hvor planterne er udgaaede, kiøbt eller byttet den røde hoppe bort og faaet en hvid hoppe 8 aar gammel til Herman, faaet resolution hvorved kullebonde kand gaa soldat, acorderet med Lars Vægter, at han skal faae en tredjedel af de tække eller baandkieppe værd som gror paa foromtalte grøft for oppasselsen, i dag nedbrydes Søren Larsens stuehuus og flyttes ^{til} Jens Christensen, sender bud til Anders Møller og Hans Peder-
sens søn til gaarden i Allerup, hugget i Fledskov 2850 aske tækkekieppe 1000 smaa baandkieppe og 150 svære, alt af de sværeste tykninger, nu hugges i Østerup skov, kiøbt af Ole Skovfoged 6 stk aars sviin a 13 øre. Paa løverdag bliver der nok tilsaat havre i Østerup skov med 12 tdr., saa pløyes nr.2 til havre, derpaa pløyes nr.4 og i samme tiid møyes nr.10 og sidenpløyes, da siden harvningen og krøyningen af disse 2 marker skeer efter weyrets beskaffenhed.

20.april.

Meeget stærk storm med hagel bøyer og soelskin, været paa Sonnerup, hvor alle ting staaer Gud ske tak wel til, og rugen staaer herlig, bestemt at humlen skal optages, og omlægges i denøstlige hauge, og pilene plantes mellen nr.8 og Christophers mark, en bryend anlægges uden for kiældereren, kalve tillægges paa Store Rønne og March Krumhorn og Uglen, givet Ole Skovfoged en kvie kalv, nu have 7 kiøer kielvet i aldt, bestemt hørsæden i søen i nr.10 og i ryddestykket i nr.5.

21.april.

Weyeret koldt med temmelig stærk storm, og noget støv regn, lovet Regstrupperne nogle piile paa vilkaard, at de skal forbedre og udfylde alleen til Løvenborg med piile, befalet at huusmændene skal udtåge af piilene paa Holmen og overaltdt tække- og baandkieppe, bestemt og afgiort gierdsel skal ^{hugges} og grøfterne repareres i Ebeltved, paa begge sider af alleen til gaardspladsen, gierdet og grøfterne mellem Enghaven og nr.1 og 2 mellem nr.6 og 7 forbi gaardspladsen, og mellem nr.3 og gavlene for nr.1 og 2 samt mellem nr.2 og skoven, 3 steenkister maa omlægges der, piil skal plantes paa grøftevolden mellem nr.3 og 4 og disse 2 og nr.5, og baggrøfter gøres for steengierdet mod Boerup mark. Wed Tingtved forefunden nødvendig at lette bønderne ligesom ved Søsterup ved at skaffe dem af med steen og sætte gierde for dem, kløveren

tegner godt for dem i vængerne, lovet dem gierdsel i aar, en 3 a 4 læs, Søsterupperne lovet kløverfrøe, og Nørupperne ligesaa til deres vænger, Holløserne skal betale 6 rdl.proces omkostninger og optagninger, ved Nørup skal af bønderne graves hegnet mellem Søsterup og Nørup marker. Mads Benjamins gaard er maadelig, Morten haver sadt en del steengierde i winter, og ligesaa Niels Jensen i Nørup for sit vænge, regnet i aften og i natt.

22.april.

Weyeret stærk regn og storm, i dag vedblives at hugge knækket mellem nr.9 og 1 ellers intet foretaget, givet Kullebonde som gaard soldat for Jens Jørgens søn Ole Nielsens huus i Reisterup, som gjør ugedag deraf men faar 2 rdl.aarlig i 8 aar, derimod forhøyes huusafgiften af huuset i Ulkestrup som er 3 fag større med 2 rdl. aarlig, mændene som er ved at afskiere de af muusene fordærvede planter skal oprendse grøfterne i Lodskov, de 2 som hugge knækket skal grave i haugen naar de hermed ere færdige, og Lars Ovesen skal oprendse steenkisterne paa alleen, og de gamle skal gjøre hegnet ved mellem nr.2 og 4, huusmændene fra Nørup og Søsterup erhoder gierdsel lesset for 2 dages arbejde, Peder Madsen afskierer de fordærvede træer af muusene.

23.april.

Weyeret som i gaar regn og slud beseet Lars Pedersens gaard i Tingtved, hvoraf stehuset er nedfalden bestaaer af 10 fag som af nye skal opbygges, og det gamle tømmer faar Morten Hansen til sin østlige længe reparation, sadt i nr.5 400 carusser og i nr.8 ved Løvenborg 1000 carusser og 300 carper.

24.april.

Meeget stærk regn og slud, fra gaarden og de levende gierde fløttet med det halve gods stavrer og gierdsel hver mand til sine hovgierder og dette foruden tiørnet som de dagen forud havde skaaret i Lodskov.

25.april.

Weyeret ligedan som i gaar, forrettet samme arbejde med det andet halve gods, laanekornet til Løvenborg gods beløber 134 tdr. byg og 116 tdr. havre, og til Vognserup 70 tdr.byg og 79 tdr. havre, dette er foruden fødekornet som bliver paa Løvenborg

gods erter 6 skæpper, rug 4 tdr, byg 8 tdr.

26.april.

Søndag. Weyret: regn og slud, udseet en eeg i Kildeskoven ved bøgerenden til de resterende sprydser til haugebroen 140 stk iald i morgen skal kiøres settepiil fra Møstes vænge og Studevænget paa Løvenborg, græfterne mellem Sandbanke marken ere godt opførte, foruden skal lukkes gierde for betaling i skoven, Jens Larsen erholdt hœe af min moder, 1 læs Erik Pedersen og Hans Pedersen i Holløse og Erik Rasmussen 16 lis pund i Søsterup, Jens Jensen og Hans Andersen i Butterupet læs halm af mad.Gram.

27.april.

Mandag. Meeget stærk regn, paa Vognserup lukkes gierde paa Gislinge mark med hele godset, paa Løvenborg kiøres settepiile riis til flettegierdene, og huusmændene graver i Ebeltved, Jens Larsens ene hest er meeget maadelig den kan næppe trække ploven.

28.april.

Weyret klart med sydvestlig storm, kiørt til Holløse og efterseet Jens Larsens gaard hvoraf den vestre længde skal have reparation i sommer og ligesaa Jens Christensens østre længde, Jens Larsens heste vare heel maadelige, været i Ebeltved hvor ^{blev} funden nødvendig at lægge en steenkiste ved gaardpladsen ved haven, da skoven ikke er frahegnet markerne, saa maa giøres et gierde tveers igiennem skoven saa en deel af skoven kommer i brakmarken, befunden at ved Holløseby maa giøres indretning efter revisor Vosses forslag som skal foretages af Aschelund²⁾, idag er hegnet gierde om Lodskov, om Kalvehaven og lyst haven, ved Løvenborg omkring Kildeskoven og Rugaard³⁾, een af dagene skal erchivet flyttes herover.

29.april.

Weyret som dagen forud, lukket gierde ved Nørremoese med Maarsøerne, og plantet piil i alleerne, lovet Hans Sørensen Kundbye 2 tdr. havre og Lars Christensen Maasøe ligesaa, ved Løvenborg kommer jeg til at fattes 38 tdr. havre, hvorfor 40 tdr i dag kiøbes af kammerraad Vith, paa Vognserup fattes 23 tdr. havre, som nok kan tages af mit magatzin, derimod fattes 30 tdr. byg, som baron Adeler ikke leverede, hvorfor 30 tdr. byg maa kiøbes,

været i Asenæs paa forretning, Dagmar proberet men sloeg fra sig, i disse dage plantes piil i alleerne og siden paa grøften mellem engene og nr.6, der haves i aldt 450 stk. sette piil, levnes nogen^saa settes de omkring den stoere haug, bestemt at huusmændene skal grave gierdet op om haven før gierdet settes paa grøftevolden, siden graver de gabene op mellem nr.2 og 3 og 3 og fire, steengierdet er udfaldet for nr.4 som skal omsættes ligesaa for Daniels mark^{4/} og nr.1, dette skal forh^eyes naar steenkand faaes, og steenkisten fra Studeparken og over gaden omlægges, i morgenkiøres med 5 vogne piile gierdsel til Lodskov og settepiil til engen og steengierdet for gaden opsmeckes, i dag kiøres piile riis af Jens Sørensen paa Løvenborg. Steenkisten ved Scherg omlægges ved Løvenborg og dækkes med leer. Steengierdene vedgøres for Butterup mark, og sidem for skoven, givet Butterupperne 3 askestykker til broe tømmer.-

30.april.

Weyret som i gaar regn og storm, faaet efterretninger fra Sommerup Mageløs haver faelet medet sortebrunt snuppet hingsteføll, et fior faar døede, derimod et ditto faaet et lam, afpløyet i Østrup skov til 12 tdr. havre, det paa Hørlykke skal krøyes, fordi regnen færdarver jorden, ligesaa pløyet nr.2 til havre, skal endnu pløyes til havre ved Niels Olsens vænge til en 6 skp. havre, ligesaa i disse dage omlagt humlen fra den vestre til den østre haug. og plantet en 100 stk sette piil, hvor der vare nogle udgaaede, i disse dage udkiøres gødningen af møddingerne i nr.10, og bliver *leveret* 50 læs til møddingerne i nr. 4. Kløveren og rugen tegner overmaade godt Gud være lovet, men med byg jords lægningen maa ophøres for wæde, erterne kommen op. Ved Løvenborg er noget af steengierdet ved Koehaveskoven nedfalden ligesaa for sudevænget, og noget ved gaarden for graven, aldt dette skal omsættes.

1.may.

Weyret med stærk torden og regn heele dagen, afhendtet archivert paa Løvenborg Jens Rasmussen faaet 16 lisp høe af mig, Mathiesen i Trønninge 30 lisp. Ole Jørgensen lo lisp. kiørt tømmer til Høstes huus og steen med egne heste.

2.may.

Noget regn men siden tørreweyer og bløst kiøres piile riis paa Løvenborg og leer til steenkisten, acorderet 2 ladninger i det nye tanger at renhugge for 13 rdl., givet en huusmand i Nørup et læs gierdsel for 2 dage, Østerup bønder 12 læs gierdsel, og Svend nogle ragter til at stænge for Østruppernes faarefællede, naar mine faar gaaer forbi. Steenum setter paa græs i morgen. I dag lukkes gierde om Lodskov, og ligesaa paa Løvenborg, hvor der fiskes carper og aborrer ^{til} settefisk, i Lindealleen til Lodskov fattes 11 linde, og 40 bøyet af sneen som skal rettes til efteraaret og settes *påle*.

3.may.

Søndag Tørreweyer, men noget kold bløst fra nordvest. Min onkel Numsen kommen til Løvenborg- Troja ~~og~~ *af* bedækket.

4.may.

Deyligt weyer om natten, men torden og regn fra klokken 4 til ni, siden herlig klar luft med sydøst win^t saad nye vinduer i billarstuen paa Løvenborg, efterseet skiellet mellem Søsterup og Nørup mark som jeg i dag lader grave af godset, efterseet sidehegnet for Peder Brydes vænge, hvor befandtes at en ny gierdeinddeling maa have sted, thi han kand ikke holde freed for en heel by men i aar setter bymændene ^{hegnet} i stand med grøft og snit, hvorimod jeg giver dem 3 læs gierdsel, og til efteraaret maaske sætter steengierde der, Præstens haug ved degnens faar Jens Nielsen og præsten derimod alen for alen af Jens Nielsens tofte til udkiørsel, været i Lodskov, givet Butterupperne 5 udskiørne planker til en broe og skal de desuden skaffe steen til en steenkiste i Møsten samt et bredt giver jeg dem til at sætte i Hesle Wad.

5.may.

lukket gierde om Lodskov, ligesaa paa Løvenborg for Butterup mark Nørre Jernløserne begynde at saa havre, weyret koldt med norden wind, den heele natt en forskrækkelig torden og lynild og regn.

6.may.

Forfærdelig beklemmt luft og heele morgenen torden, i dag have vi hørt 2 nattergale i haugen, hørt giøgen, Sørensen fisker i dag i Syndersted for at købe sette carusser til søen i nr.8 paa Løvenborg og til Sonnerup - heele natten torden og regn.

7.may.

Reyst til Sonnerup, optager en rende i forpagter gaarden ellers foretages intet i disse dage, alleene at fiske sette fisk til Løvenborg i min fraværelse, og skal imidlertid den sorte fælhoppe og Molla prøberes. Weyret er koldt og nordvest storm.

8.may.

Havde froeset lidet om natten, weyret lidt kisligt og nordost wind, men op af dagen blev veyret deyligt, det er beededag, paa Sonnerup er pløyet nr.2 til havre, som skal saas i morgen, vil Gud, ligesaa er pløyet tangerne og hørlykken i Østerup skov, som skulle saas mandag og tirsdag, pløyet og giødet nr.10 til byg og nu pløyes nr.3 til byg, og et stykke i Fledskov til havre sæd. Rugen staar herlig og kløveren og erterne ligesaa, ligesaa den nye humle tegner godt, ligesaa bierne, i dag reyste revisor Voss sadt qvierne og kiørne som ikke løw 10 stk ialdt paa græs i Syvendeskov.

9.may.

Noget nattefrost med syd sydost wind herlig klar luft, men stærk wind, idag tilsaæt nr.2 med 10 tdr.Selsøe havre og afharvet samme, og pløyet med 2 studeplove i nr.3 byggjorden, bestemt at bonden i Allerup skal have den sorte fülle hoppe og den sokkede hoppe taxerede til 70 rdl, Maren kommer til Vognserup i stedet for Morten, derimod erholdt en 6 aars hoppe som haver kostet

10 heste paa Sonnerup og 4 af studene og Vognserup til steenkiørsel, om for- og efteraar bruges de til studeploven-her. Bestemt at sætte steengierde for Nye Vænge, for Syvende skov og Jukerup, ved nr.9 og nr.5 og 6 lægges 3 træer der igennem grøfterne, og en steenkiste mellem Oles vænge og mit nye vænge. Kløveren staae herligt, men kiørne skal tøyres i aar paa nr.12, 8 og 6 og spilemandssletten, antaget en rygter til

tøyring, bestilt 80 favne reeb, 30 favne mindre . . .

10.may.

Meeget herligt weyer og varme, opsat teltet paa Sonnerupsletten, og plantet 20 stk. piil, faaet 40 tdr. havre fra Bonderup som anføres paa jordebogen de 30 og 30 tdr. byg fra Gislinge gaard til bønderne, besluttet at besaa Sonnerup sletten, da weyret tegner saa godt til olden og ligesaa batted. Givet Østerupperne paategning paa deres fæstebreve og hoveriforandringerne, og ladet grave Jens Huggers grøft mod Uggerløse mark for penge. Capitain Land er kommet til Kiøbenhavn med en ladning jern, Gudvære lovet.

11.may.

Været i Østerup, acorderet med 4 huusmænd for at grave den gamle huggers grøft mod Ugerløse mark $2\frac{1}{2}$ alen bred $1\frac{1}{2}$ alen dyb og tilige lukke snit paa den for 10 skilling roeden?, efterseet at for nye vænge skal sættes en deel steengierde, ligesaa for Byvendeskov mod Brendholdt skovvang, og oprette det dobbelte steengierde mellem Brendholdts mark og søen, ligesaa for pagtersøen og Syndersted mark, i Jukerup er ogsaa en deel riis gierder som skal afskaffes, givet Christian en raaden bøg paa 2 læs og skoleholderen en ditto, lovet Østerupperne hver et læs gavntre. Saaet i det nye tange 8 tdr. havre og pløyet hjemme med 3 plove forude harvingen med 3 harver, have 9 koner til at sløfve muldvarpeskud i markerne, leveret min moder en raabuk. Weyret godt men kiøligt, da det tordnede i natt langt borte - den gule hoppe, Dejlig, bedækket af præmie hingsten Tamerland meget prægtig.

12.may.

Weyret tørt men meeget kold nordvestlig wind, pløyet med 3 hesteplove i nr. 3 til byg, pløyet med 2 studeplove i Fledskov, først ved Niels Olsens vænge og batted til $1\frac{1}{2}$ tdr. havre, og nedharvet samme, siden paa Sonnerup sletten, faaet 30 tdr. byg for 3 rdl. tønden fra Gislingegaard, leveret Dyrhund fæstebrevene paa Efterhaven og Søren Larsens gaard, Vuxhoppen blev herlig bedækket af Tamerland, i Ruude stuen 1 fag heel nye Winduor maa gøres, 1 leed til Gallø overdrev og jagt laage til Jens Jensens mark fra Østerup gøres, givet Rasmus Olsen 8 lisp. hœe, været i Boerup, Tudse, Langerød, Tingtved, Søsterup og Holøse. Paa Vognserup sadt 300 amerikanske piile i Carls lund og ved parken i haugen.

13.may.

14.may. +

Igen stærk nattefrost men om dagen meeget kold østenwind og noget i luften, lukker gierder som de forrige dage, pløyet paa Sonnerup sletten med de 2 stude plove, saaet i Hørlykken i Østerup skov 3 tdr. 6 skp. havre og nedharvet samme med 2 harver, og fældet nr. 3 med 2 harver til byg som reengjøres med 2 koner. Bønderne kiøre piile riis fra fægangene til piile gierdet ved Rugaard, min moder klager over, at nogle huusmænd der, ikke forrette ugedage til haugen, Nr. Jernløse bønder begynder i denne uge at saa byg. Den brune hoppe fra Obriste Lieutenandt Dechsen af engelsk moder bedækkes i dag af Tamerland meget godt. Fældet ligeledes for sæden Sonnerup sletten, om eftermiddagen lagde winden sig og weyret blev herligt mildt, tilskrevet Lindholm om at eftersee bøndernes waarsæds læggelse og om at sende de 250 rdl fra smeden i Kundbye og om ugedags mænd som forsømme min moders have, tilskrevet rev. Voss om at besvare en mand i Porsgrund som forlangede 400 skibpund jern for 11½ rdl, at hand intet kand faa givet, min andgivelse til ½ pct Stats svarelse, for jernværket 200 rdl, for baroniet 311 rdl 15 sk og embeds skat 52 rdl 13 m og mine betientes lønninger foruden de norske og R. Voss, hvilke beløber sig til 1638 rdl, hvorudi afgaar for baroniet 10000 rdl for de 4000 rdl. min moder erholder af mig i aar.

15.may.

Ingen nattefrost men herligt weyer med varme, dog skyede himlen sig mod aftenen, og vinden blev kold fra synden og noget torden hørt langt borte, afharvet Sonnerup sletten og ligesaa tilsaaet den med 3 tdr. 2 skp. ^{havre} ligesaa tilsaaet nr. 3 med byg 7 tdr. 3 skp, og i mosen 1 tdr. 4 skp. havre, samt affældet nr. 10 med 8 stude ~~stude~~, nedkrøget samme med tre krøge, og tre tændet det med 3 harver, samt affældet nr. 10 med 8 stude for de 2 store harver, der er sekstændet, og sadt studene paa græs om aftenen i Syvendeskoven. Den liden Krumhorn fra forrige aar haver kiælvet, men skal malkes gold, en qviekalv lægges til paa gamle Krumhorn, den jydske soe haver faaet 7 grise, en høne udlagt 13 kyllinger, saaet i nr. 10 2 tdr. 5 skp. byg. Klokken 9

om aftenen begyndt at regne og noget blæst. Bestemt at oprette de dobbelte steengierder ved Syvendeskov og sætte et nyt mod Østerup mark, og at grave en^{de}del vandgrøfter i Østerup skov og lægge der en 7 til 8 steenkister, for at faa penge dertil sælges en 20 stk. raadne bøge som er leveret af min moders udvisning.

16.may.

Tilsaaet byg i nr.10 i aldt 8tdr.2 skp. og nedkrøget samme og harvet derpaa.Weyret noget ustadigt, reyst til Vognserup.

17.may.

Søndag. Weyret skyet og graaet med vestlig wind, reyst til Ods herred. I disse dage begynde Vognserup og Løvenborg at saae byg. Ved Vognserup har de i fem dage været ved at rendse grøfter.

18.may.

Været i Odsherred, weyret skyet og afvexende med stærke Iilinger af regn. Harvet nr.10 paa Sonnerup, og afhendt 6 lisp. hvidt og 7 lisp rødt kløverfrø til Sonnerup, og 17 lisp. rødt til bøndergodset.

19.may.

Veyret afvexlende med regn og slud, paa Vognserup er kjerne sadt paa græs, udleveret det sidste sædekorn til bønderne, den gule hoppe prøbet, men den slog fra sig, den sorte bedækket.

20.may.

skov, hvor der tillige skal saaes roer og boghvede. Uddelt kløver frø til bønderne Niels Trolle, Kuudbye 4 pund, Niels Larsen ibi 6 pund, Jens Christensen Tudse 6 pund, Poul Rasmussen fra Sand-
1 dshuset 6 pund, Maasøbønderne hver 8 pund, i aldt 6 lisp. Langerød 2 bønder 1 pund, Søsterup 5 bønder 2 en tolvtedeel lisp., Nørups 5 bønder 2 en toltedeel lisp. og til de 2 af Holløserne 4 pund og til de seks af dem 4 pund hver, i aldt 16 lisp.10 pund, som skal tilbageleveres i 1791. Modtaget 19 unge goede kiøer af mad.Gram som blev indbrendt i Løvenborg hollænderi.

21.may.

Veyret noget klarere og ingen regn, var Christ Himmelfartsdag,

sendt den sorte føllehoppe, Vox hoppen og Spretli paa græs i Syvendeskov.

22.may.

Weyret bedre,, skiondt noget koldt med nordost wind, og regnbyer. i dag saaer Gudmand kløver paa Sonnerup, været i Tudsøe og Maasøe og funden at de haver behandlet deres jord ypperlig, og i Pindseugen bliver de nok færdige, Maasøerne saae 6 pund kløver i havre marken og 2 pund i tofterne for at høste frøe, Lars Skov behøver 3 tdr. byg og tømmer til bagerovns skuur og bryndværk, Rasmus Sørensen i Tudsøe 3 tdr. byg, Ludvig ligesaa en tønde og Anders Meyer i Tingtved 2 tønder, forefunden en deel uringede sviin paa Tudsøe mark, i morgen skal 4 plage paa græs i Syvendeskov, kiøbes da 1 lisp. spanske hvide kløver til Rasmus Ovesen Gislinge, der skal saaes i Lodskov 3 skp. boghvede, og et pund roefrøe samt i Carls lund 2 skp. hørfrøe, disse skal komme fra Sonnerup, hermed kiøbes 3 lisp. hvidt spanske kløverfrøe, 1 lisp. til Ole Jørgen Maasøe, 1 lisp. til Rasmus Ovesen Gislinge og et lisp. til Mogens Jensen i Maasøe, stærk regn om eftermiddagen.

23.may.

Weyret stærk regn men mildt, nu er alle grøfterne gravede for penge ved Løvenborg, som skal graves for penge, paa Kløvervænget og Studevænget nær, og brak grøfterne, i Ebeltved er grøfterne ogsaa næsten færdige, paa tirsdag skal kiøres steen til steenkisten i Ebeltved, og siden i efteraaret steen til Tudsøe skiel, i dag faar Henningsen tilsaadet byg og mad. Gram ligesaa, paa Løvenborg skal i disse dage oprendses de udvortes grøfter for godset, sendt 4 plage paa græs i Syvendeskov, laant Niels Jensen Nr. Jernløse 2 tdr. byg, ladet aarelade alle mine heste paa Wognserup, i disse dage haver Gudmand paa Sonnerup saaet i nr.2 hvidt kløverfrøe 6 lisp. og i nr.9 rødt 7 lisp, klippet faarene paa Sonnerup, nemlig 25 stk. faar, hvoraf 6 stk. 2 aar og 3 stk. et aar gamle, 8 beder, 2 væddere og desuden fra i aar 7 stk. gimmer og 3 stk. bukkelam, sadt dem paa græs i Syvendeskov..

24.may.

Søndag, herligt weyer med østen wind, hendtet tømmer til Lars Pedersens gaard i Tingtved.

lovte skovfogeden i Ebeltved 6½ rdl i aarlig løn, og Erik Pedersen endnu 3 tdr.sædebyg, lovet Peder Pedersen Reisterup at bygge 6 fag til hans gård, vi fik

sadt mine rideheste paa græs i 14 dage paa Sonnerup, plantet femforskellige amerikanske piile paa Vognserup og Sonnerup, trumlet erterne og havren paa Sonnerup og opsadt møddingerne der i nr.5, i disse dage graves vandgrøfter i Fledskov, og omsætter steengierdene for Syvendskov mod Syndersted, en nye rende lægges i fopagtergaarden paa Vognserup fra melkekælderen, og køres steen i Ebeltved.

26.may.

Intet foretaget i marken uden at reparere grøfter og lukke gierde, da det regner bestandig heele dagen og haver regnet den heele natt, sadt hingstene i tøyer ved qvæget, som i dag kommer til Spillemandssletten.

27,28,29,30.may.

Bestendig herlig warm luft, men torden hver dag, lukket gierde og gravet vandgrøfter i Fledskov, hvor behøves en 10-12 steenkister, lukket gierde ved Løvenborg og trumlet havren og erterne ved Sonnerup, været i Sorøe, paa Fredrikslund og Ods herred i disse dage.

31.may.

Trumlet bygget paa Sonnerup og havren i Østerup skov, maa tage den Vux hingst plag fra Syvende skov, da den vilde bedække. Haft et meeget stærkt torden weyer her paa Sonnerup og herlig regn, giøres handel med Buebrødre Kloster om Bakkegaarden.

1. juni.

Og første pindsedag, Weyret overmaade warmt, men med stærk østen storm, bladene tegner overmaade stærk, særdeles paa bøge, elmene, ellene og askene, bestemt at give den nye gaardmand i Allerup den sokkede hoppe og Rytter hoppen somer. taxerede til 70 rdl, disse bliver bedækkede af svagerens hingst, Hans Pedersen i Østerup, forbuden Østrupperne at brende gierdet for deres faarefælled, givet Niels Tiener et læs brende, grøfterne i Fledskov udfordrer en 10-12 steenkister, og i Østerup skov en 9-10 stk. steenkister, en deel af planterne i Østerup skov maa omsettes og en grøft graves i Thomas sletten, alle Østrupperne have tilsaaet, ligesaa alle øvrige bønder paa Løvenborg og Vognserup gods, Jens Rasmussen ved hjælp af de øvrige bønder i Kundbye, og enken i Allerup faaver noget tilbage, da regnen sinkede hende i gaar, i stedet for disse hopper kjøbes til Sonnerup 2 lysebrune hopper af mit eget tillæg, nemlig Atalanta 4 aar gammel, og en anden af Fischers hoppe 3 aar gammel, faaet tilmelding fra stuttedirektionen, at jeg haver faaet bedste premie for Tamerland 200 rdl, Jens Sørensen bliver formodentlig kudsk og Lars giver afkald, da hand er saa svagelig.

2. juni.

Acorderet med præsten i Tosterup at faa tiende med kongelig konfirmation af alle mine bøndergaarde i Ugerløse sogn, i relation med min plan om Sonnerup gaardene i tiden, for 5 skp. byg per tønde hartkorn at betale med lmark under catikels kiøb, acorderet med ham paa 6 aar omheele Nyrup og Brendholdt by, for 7 mark per tønde hartkorn af Nyrup og 8 mark af Brendholdt, hvorudi er beregnet følle og oste penge, giæs etc af alle gaarde.

3. juni.

Weyret overmaade mildt men afvexende heele dagen med stærke regn iilinger, gravet grøfter i Fledskov og oprendset grøfterne mellem nr. 4 og 6 samt hiemkiørt 6 læs brende fra Fledsoy, nemlig top, havren staar meeget godt i Østerup skov, der bliver ^{intet} af med ombyttet af Sonnerups heste, da der forlanges 200 rdl. for de 2 brune hopper, været i Østerup, lovet gamle Jens Hugger 1 tdr. rug og en tdr. byg, deres sæd staar herlig, Gud ske lovet, forbuden dem at opbrende gierdet for faarefælleden, og tilholdt

Uagelc-manden at reparere sin gaard, i Syvendeskov er der herligt græs og alle kreaturerne er i goed stand, nu er antaget et nyt hold steensettere som skal sette fra Jens Madsens huus forbi søen til de andre som kommer fra Syndersted siden, siden settes nyt gierde for Pagtersøen, og for Nye Vange og Brendholdt mark, derpaa er 50 favne i Jukerup, og derpaa 400 favne for Syvendeskov Brendholdt s skovmark. Christopher Arensen overlader mig tøyer agre til 3 a 4 heste alt som de er kommen til Sonnerup, hvorfor hand skal erholde korn vahrer 4 tdr. byg.

4.juni.Weyret regn forskrøkkelig den heele dag i gaar, og varet paa Svendstrup, hvor jeg den heele egn saavel som heromkring fandt rugen meeget slet, der vedblives nu at grave grøfter i skovene og oprendse grøfterne heer, samt graver og saar turnips i Oldkrogen, og plandter kaal i haugen, givet Jens Larsen Holløse 200 heelstavrer. Maasøerne for betaling af huggerløn og hver 200 $\frac{1}{2}$ stavrer -3600 stavrer, bestemt auktion paa raadne bøge i Østerup skov den 22.hujus-i gaar døde min brave Lars Kudsk, bestiltdt en vogn til Eggert, og acorderet med Børfeldterne om vey reparation fra byen til Ugerløse landevoy, hvorfor de betales 10 rdl., 1 tønne øll og 3 potter brandevin.

5.juni.

i Nyrup af 36 tdr. l. skp. 2 fj. 2 alb. og af Brendholdt 25 tdr. 5 skp. 2 fj., af Nyrup svarer jeg 7 mark per tønne hartkorn og af Brendholdt 8 mark per tønne hartkorn og af Brendholdt otte mark at betale det halve til 11.juni og det halve til 11.december, hver gaardmand leverer 1 snes æg, et par kyllinger, 1 gaas, grisepenge 2 sk. a hver tdr. hartkorn, af hver lam 5 sk, af hver føll 10 sk, af en kalv 8 sk. og af et bistade 8 sk, de gamle beder tælles i foraaret med lammene, de nye ved Bartolomei i august, føl, kalve etc. ved Mikelsdags tide, i disse dage saaet byg, boghvede og roer i Lodskov, sender til Vognserup takke- og baandkieppe med 4 studevogne, hvorimod faas tang tilbage.

Weyret ikke med det bedste koldt og regnweyer, varet paa Bankegaarden som jeg haver tilacorderet mig^s Duebrødre kloster for $3\frac{1}{2}$ tdr. rug om aaret, 4 tdr. byg og 2 rdl. 2 mark i penge. Til denne gaard er tre maadelige længder, dog den ene temmelig goed, 4 heste

for 20 rdl, hvoraf den graae hoppe 10 aar er 28 rdl. værd, den brun hest 11 aar er 22rdl. værd, tvende sorte, hvoraf en en liden hoppe som lige 10 rdl. værd, en plov, 2 maadelige trævogne med to beslagne hjul, og en harve, den halve jern, den halve træ harve, og to huuse i Nr. Jernløse bye, det er ved Jens Jørgensens gaard med et vænge paa $\frac{1}{2}$ tdr. land, svarer med tiden 5rdl. 2 mark og nok et huus med en god kaalhaug, kan svare en ugedag, leyet græsningen for i aar til Nr. Jernløse bye for 24 rdl. foruden høesletten paa moeserne som avles til Sonnerup, en 16 til 18 læs høe. Begynder at sette steengierder der for gaardens marker, som bliver 360 favne og maaske for den nye haug, længderne skal klines og settes gavle udi.

7. juni.

Søndag. Koldt weyer med regn iilinger, i dag blev min gamle kudsk begravet, jeg haver faaet et lidet anstød af podagra.

8. juni.

Bedre weyer men stærk regn, fra Sonnerup lagt 400 tækkekieppe og hentet 2 læs tang- her ved gaarden skieres tørv.

9. juni.

Herligt klart weyer, skieres tørv i dag, givet Albrekt i Maasøe tømmer til 3 fag huus, Rasmus Sørensens længde er nedfalden i Tudsøe, lovet Niels Pedersen en længde bygget paa 6 fag i Reisterup, jager Fischers 2 fag huus til tørvehuus, afgiort det gamle løfte til Henningsen om et tørvehuus, det bygges fra laden til min vognport, saa ingen indgang bliver fra ladegaarden til haugen, men kørselen bliver fra forvalter gaarden, Henningsen faar 6 fag til tørvehuus og 2 fag til vognport, derimod beholder jeg 2 fag i den længde til hugge huus, min vognport til tørvehuus og Henningsens til vognport, kører gruus til brokægning i forpagtergaarden over den nye rende-

10. juni.

Weyret afvexende med heede og storm, og til middag stærk torden i sydost, Lars Pedersens gaard er reyst, og nu begyndes paa reparationen paa Mortens, udviist 4 aske i nr. 5 til støyletræ og 6 læs top til Bankegaarden og et læs til Jens Larsen i Søsterup huuset, det manglende gierdsel til Bankegaarden

11. juni.

foruden , sendt 20 læs langhalm til Løvenborg lade, og 20 læs til Lars Pedersens gaard i Tingtved, for Tingtvederne sætter jeg steengierde, for Søstrupperne sprenger jeg steenene, da de skal sette dem i gierdet, Jens Jensen Langerød behøver hjælp til en længde, som nærmere eftersees, hand formener at saae kløver i deres marker, da de ere leerede og giver intet græs.

12. juni.

Torden om morgenen tiilig og noget regn, modtaget 17 stk. kiøer og en ung tyr som er en 5 a 6 aar gammel, og indsættes paa Hol-lænderiet paa Vognserup, lukket gierde paa Bankegaarden.

13. juni.

Torden om morgenen og regn, hendtet mine hingste hiem fra Sonnerup, da de staar i brakmarken i nr.1. Professor Abildgaard har efterseet min hingst og bedømt den, at kuns 3 a 4 ere saa feil frie som den ved det kongelige stuttere, faar 3000 takkekieppe fra Østerup og solgt 400 store baandstager til etatsraad Seidelin a 16 mark -100 stk.

14. juni.

Søndag. Weyret varmt med nord ost storm. Torden paa himmelen og haglet ved Føllenslev. Den stærke regn haver bedærvet bygget paa de fleste bøndermarker, hvor det er blevet guult og særdeles ved Trønninge og Maasøe, det først saaede korn tegner slettest.

15. juni.

Mandag. Weyret meeget klart og varmt, reyst smeede i Tudsøe og støylet samme, hos Dyrhund laanes fodstykket til tørvehuset og lo læs langhalm efter vægt, udgivet seddel til tømmer til tørvehuset til Jens Pedersens gaard i Kundbye og Jens Nielsens huus i Nr. Jernløse.

16. juni.

Wæret ved skatte commissionen i Ods herred, weyret meget tørt og stærk varme, i dag døde gaardmand Jens Reisterup i Butterup.

17. juni.

Weyret ligesom igaar. Laant liden Poul en tønde rug, ligesaa Jens Reisterups enke, givet Thorkild og Christen Andersen i Tuðsøe tvende ake i nr.5 til støyle træer, hendtet tømmer til tørvehuset, givet Langerødderne engsletten i Løvenborg grave, forbudt Holløserne at kiøre gødning i sommer, og givet Morten et læs gierdsel i Løvenborg alleen, og forbudt Hanerupperne at kiøre gødning.

18. juni.

Været i Tømmerup til udskiftning, meeget stærk østlig storm og koldt om aftenen,- sadt 4 stude paa Bankegaarden for at slæbe steen, hvor allerede er sadt 12 favne, i disse dage pløyet brakmarken paa Sonnerup og lægger steenkister i skoven. Seidelin faaet 180 baandkieppe for 3 rdl.2mark.

19. juni.

pløyet brakmarken paa Sonnerup og harvet samme og lægger steenkister i Fledskov.

20. juni.

Været til udskiftning i Jyderup bye, hyppet kartofler i Loðskov. Weyret

21. juni.

Weyret meeget varmt og endte med en stærk torden, givet Allerupperne tilladelse til at skiære tørv, hver 10 læs paa Ulkestrup møese, givet enken den sletteste vogn fra Bankegaarden samt 4 læs støyle træ og Jens Madsen et læs, Ole Jørgen i Maasøe skal have bredder til en tofteport og Mogens Jensen et læs støyle træ, Christen Sørensen Søsterup tømmer til 6 fag huus, og Hans Nielsen faar stuelangde opbygget. Laant Mogens Jensen og Ole Jørgen 1 tdr. hver til føde.

22. juni.

Regnweyer heele formiddagen og storm, været i Hanerup, Nr. Jernløse og Bankegaarden, mad. Henningsen giort barsel med en død datter, steengierdet ned tages ved bagerhuset og planeret

pladsen til tørvehuuset. Acorderet Jens Nielsen 15 mark for faget af tørvehuuset at hugge.- Peder Jensen Nr. jernløse haver to snibede heste som skal skydes i morgen-

23.juni.

Været paa udskiftning i Torntved, weyret meeget uroligt regn skyer og storm, planeret pladsen til tørvehuuset.

24.juni.

Weyret afvexende med torden og regn samt storm, været til skatte commission her paa gaarden, saaet i Lodskov 4 skp. elmefrøe.

25.juni.

Noget regn om formiddagen, været i Langerød, hvor Jens Jensens gaard staar i reparationen, befunden stuehuuset meeget maadeligt, og denne bye beliggende saa slet, at det er bestemt at udflotte Jens Jensens gaard i nord, mod landevejen. Uåviist en elle til rende ved kilden 20 alen lang og en ditto 8 alen til hundetrug, befunden at Peder Jensen i Nr. Jernløse haver tre snibede heste, som i dag ere skudte og nedgravede 5 alen under jorden, giøre stalden paa et andet sted, og seeletøyet udkoges, givet ham en graa hoppe fra Bankegaarden 9 aar gammel, givet Lars Pedersen i Tingtved en brun plovhest derfra-7 aar gammel, og Erik Pedersen i Holløse en sort hest 10 aar , og Jens Larsen idem en sort blind hoppe 12 aar, befunden sæden paa Langerød og Holløse marker Gud vare lovet meeget ypperlig, og meeget goed paa Søsterup, Tingtved og de andre marker, lovet denene huuskone fra Duebrødre Kloster 50 stk. muursteen til skorsteen, Søren Larsen 3 bielker i smæden og ogsaa brynd i smeeden.

26.juni.

Weyret noget kiøligt, afhendtet til tørvehuuset 8500 stk. muursteen fra Frydendahl, som ikke faas der, men beordret Steenum at forhøre sig paa Bonderup om de kand faas paa Sandlyng.

27.juni.

Noget ustadigt weyer med regn skurer, slaar i Lodskov. Erindre acorden med Neergaard om Sonnerup, Nyrup og Brendholdt tiende, med Wimb paa Bonderup om Holløse tiende og med Lund paa Knabstrup om Søsterup og Tingtved tiende, og 9000 muursteen med Viimb.

efterseer Ulkestrup tørvelyng etc.

28. juni.

Søndag. Weyret noget ustadigt, reyst til Sonnerup med mine børn, da min bedste kone var hos hendes broder paa Mørup, forefunden aldt i ypperlig stand Gud være lovet paa Sonnerup, det haver regnet den heele natt.

29. juni.

Ustadigt weyer om formiddagen, til middag regn, som varede heele dagen, efterseet planen til Nyrup gaardens udskiftning. Hans Pedersens vænge kand ikke fraviiges, men loddenkand nok tages i nordvest for det øvrige, naar all tofte jorden bag slagterens gaard paa en tre a fire gaede agre nær tilfalde Hans Pedersen, naar tofterne nede, bliver maal og takst i nordvest, hvorved Rakkerbjerg og Overdrevet allene falder i hans lod, men dette hielper ved taxasationen, i Brehdholdt skulde Jacob Andersen have Skov vangen, og hvad tilfaldt efter maal og taxt for kalvehaven/jordene indkom i Nye Vænge imod at unde nærværende fæstere hoesletten, efterseet steengierdene i Syvende skov, som ere sadte goedt, nu skal der kjøres steen til en 9 favne ved Jens Madsens huus, for de første par af søen kand kuns settes enkelt steengierde for fyldningens skyld. Talt med muurermester Kirschbaue som kand gipse og brende kalk og mursteen, hand skal gjøre prøve i efteraaret paa tørvehuuset og børnenes nye værelser, 12 tavler kan man mure paa een dag. Mads Pedersen gaar paa mandag med en kamerat til Bankegaarden for at sette steengierde.

30. juni.

Weyret goedt. Reendset faare- og füllehuusene og hendtet fra Vognserup, afhandlet med Viimb om Qvandløse konge- og kirke-tiende af Holløse bye, som hand overdrager mig for 1 tdr. byg aarlig af begge tiender perpetueret
En ko, nemlig Keiserinden, vredet hoften af leed i tøyret.